Eina du kartu per mėnesį

II METAI.

Gegužės m. 1 d.

MEDICINA

LAIKRAŠTIS, PASKIRTAS MEDICINOS TEORIJOS IR PRAKTIKOS REIKALAMS

2 Nr.

TURINYS:

LEIDŽIA: Gydytojų sekcija prie Lietuvių Mok[illegible] Draugijos ir Kauno Medicinos Dr-ja.

Redaktorius **D-ras J. Žemgulys.**

Redakcijos ir Administracijos adresas: KAUNO LIGONINĖ KAUNE.

SKELBIMŲ KAINA: 5 auks. už eilutę.

PRENUMERATOS KAINA: metams 120 auks., pusei m. 60 a.

Atskiro numerio kaina 10 auks.

„DIRVOS“ B-vės Spaustuvė Mariampolėj 1921

Nuo š. m. gegužės m. 1 d. Kauno ligoninėj

atidaroma

chirurginė ambulatorija

Ambulatoriškai atliekamas ne tik **paprastas ligonio ištyrimas,** bet taip pat ir **rentgenologinis** ir **laboratorinis.** Rentgeno skyriuje atliekami peršvietimai visų kūno dalių; valgio virškinamieji organai tyrinėjami su Rentgeno spindulių pagalba—duodama ligoniui kontrastinės tyrės pavalgyti. Daromi taip pat ir atvaizdavimai plokštelėse (rentgenogramos). Ligoninės laboratorijoj daromi šlapumo mėšlo, skreplių, kraujo analizės, ištraukiama ir ištiriama skrandžio sunka ne tik gulintiems ligoninėj, bet ir ambulatoriniams ligoniams. Kiekvienas ligonis gali būti ambulatoriškai ištirtas visais minėtais būdais. Jei ištyrimui reikalinga yra ilgesnė observacija arba ilgesnis tyrinėjimas (pav. **tuberkulinodiagnostika** ir t. p.), ligonis gai būti paguldytas čia pat į ligoninės chirurgijos skyrių. Ligoninės labaratorijoj daromi patologohistologiniai ištyrimai mėginamųiu ekscizijų.
Ligoniai gali būti gydomi ambulatoriškai ne tik vaistais bei tvarstymais, bet ir kitais būdais. **Ambulatoriškai daromos operacijos:** adatų, kulkų išėmimas **Rentgeno spinduliais kontroliuojant,** abscesų, flegmonų prapiovimas, nedidelių navikų išėmimas, nirimų įtaisymas ir t. t. Vartojama vietinė anestezija ir narkozas. **Ambulatoriškai uždedami visoki gipso tvarčiai ir gorsetai, gydoma Rentgeno ir ultrafijoletaisiais spinduliais,** elektrizacija ir t. t.

Ambulatorijoj dirba šie gydytojai: J. Žemgulys, :-: E. Bliūdžiūtė, V. Kuzma, P. Kalvaitytė. :-: Ambulatorijos vedėjas yra Dr. J. Žemgulys.

Mokesnis už apžiūrėjimą—5 auks. Už specialinius ištyrimus ir specialinį gydymą skyrium, pagal taksą, vartojamą ligoninėje.

Priimamosios valandos 9—3 val.

MEDICINA

laikraštis, paskirtas medicinos teorijos ir praktikos reikalams.

II METAI | Gegužės m. 1 d. | 2 Nr.

Mūsų anatomijos Institutas.

Stud. J. Mackevičaitė.

1920 m. vasario m. 10 d., kartu su kitais Aukštųjų Kursų skyriais, buvo iškilmingai atidarytas ir Medicinos skyrius. Paskaitoms buvo suvartotas „Saulės gimnazjjos" butas. Ten pat ir anatomijos lektorius d-ras Žilinskas pradėjo skaityti anatomiją. Be abėjonės, tas buvo baisiai nepatogu mokymui, nes reikalingi demonstravimui preparatai negalėjo būti rengiami vietoje, bet turėjo būti nešiojami kiekvienai paskaitai iš privatinio lektoriaus buto; ir toks tampymas atskirų žmogaus kūno dalių darė labai nemalonaus įspūdžio. Rimtai susirūpinta atskiru butu. Bet Kaune, kur toks žinomas visiems butų badas, sunku buvo tinkamas tam butas surasti. Pagalios pasisekė gauti vienas namas Mickevičiaus g-je, bet reikėjo didelio remonto, kad pridavus jam bent kiek anatomikumo pavidalo. Remontas atsiėjo 40,000 ir rudenį buvo jau atliktas. Galima buvo atsikvėpti laisviau. Naujas anatomikumas buvo šiaip sutvarkytas: viena namų pusė, susidedanti iš dviejų didokų kambarių, paversta prozektorijumu; čia laikomi paskirti praktikos darbams lavonai ir preparatai, čia iš jųjų mokosi ir dirba studentai. Antroje namo pusėje yra: 1) auditorija, kurioje stovi 20 suolų (5 žmonėms kiekvienas), pora stalų preparatams demonstruoti ir rašomoji lenta bei lektoriaus katedra; 2) lektoriaus kabinetas ir 3) Medicinos skyriaus raštinė, kur dar sudėti kaulų preparatai ir dauguma anatomijos modelių. Lektoriaus kabinete sukrautos Medicinos skyriaus knygos, brangesnieji anatomijos modeliai bei preparatai, nuoseklūs asistentų išdirbiniai (pavyzdžiui, puikus iš parafino nulietas aortos modelis su visomis išeinančiomis iš jos šakutėmis ir k.) ir histologinė laboratorija. Tuo tarpu yra du mikroskopu, vienas Zeiss'o sistemos, padovanotas 7-to pulko kapeliono kunigo Višniausko, antras Leitz'o; ir apie tūkstantį patologinės bei normalės histologijos preparatų. Knygyne galima rasti visų žymiausių anatomų veikalai, daugiausia vokiečių kalba rašytų. Be anatomijos raštų, knygyne yra apie 400 liečiančių šiaip jau medicinos mokslą knygų, kurių tarpe 54 tomai anglų kalba rašytos. Vis geriausieji paskutiniųjų metų leidiniai.

Reikalingi pirmame semestre preparatai buvo imami iš li-

goninių, apdirbami ir nešami į paskaitų salę. Tuomet padaryta 10 skeletų (atskirais kaulais); surištų skeletų turima du: vienas padovanotas prūsų lietuvio stud. med. V. Didžiaus, antras čia pat pagamintas (šis duotas laikinai Raudonojo Kryžiaus ligoninėn, akušerių bei seserų kursams). Nemaža buvo padaryta preparatų ir iš sindesmologijos. Yra gan daug patologinės anatomijos preparatų. Gruodžio mėnesį (1920 m.) gauti iš Vokietijos modeliai kai kurių raumenų, indų ir šiaip jau labiau komplikuotų kūno dalių. Jais naudotasi paskaitoms. Prozektorijume laikoma po šešis lavonus, prie kiekvieno lavono dirba po šešis studentus, ir jau iki Velykų š. m. atidirbo ir gavo užskaitas 36 stud. Per atostogas ir po jų dirba antroji grupė. Pirmoji pradėjo atadirbinėti splanchnologiją. Skaitoma dabar paskutinioji anatomijos dalis-neurologija. Sistematingai lanko paskaitas apie 60-70 žmonių.

Asistentų pirmame semestre D-ras Žilinskis neturėjo. Pripuolamai padėdavo patys klausytojai. Antram semestrui jau nustatytas etatas dviejų asistentų. Vienu iš jų yra Juzė Bubenaitė, antru Jonas Čiaponis. D-rė Bubenaitė veda praktiškus darbus su studentais, tvarko ūkio ir medicinos dalį, biblioteką ir padeda rengti preparatus; d-ras Čiaponis rengia anatomijos paskaitoms reikalingus preparatus. Abu asistentu pasižymi sumaningumu ir darbštumu.

Paskutiniu metu yra išrašyta iš Vokiečių reikalingi histologinės laboratorijos įrengimui prietaisai ir pilnas instrumentarijus. Išrašyta dar knygų. Dalis jų atėjo, dalis kelionėje. Rengiamas anatomijos ir histologijos gabinetas, ūkio inventorius ir renkama gyvoji medžiaga mokslo eksperimentams, Šiais metais Valdžia paskyrė anatomijos mokymo reikalams, įtaisymui gabineto 50 tūkstančių auksinų, ūkio reikalams 40 tūkstančių auks. Prie anatomikumo namų priklauso 1/2 dešimtinės žemės, kur bus įtaisytas sodas ir daržas eksperimentiniams gyvuliams laikyti.

Vasaros metu lavonų medžiaga bus suvartota skeletų gaminimui, kurių dalis pasiliks prie Medicinos skyriaus, kiti bus parduodami gimnazijoms.

Anatomikumo ir I kurso organizacijos darbą trukdė dar toji aplinkybė, kad anatomijos lektorius buvo ilgai karo vadyboj: teko jam dalyvauti įvairiose komisijose, važinėti į frontą ir t. t. Pasitraukus jam iš kariuomenės, darbas ėmė eiti sparčiau ir galima tikėtis, kad anatomijos mokymui bus sudarytos atatinkamos sąlygos ir mokslas bus žymiai pastūmėtas pirmyn. Reikia tiktai, kad mūsų visuomenė daugiau šiuo klausimu susidomėtų, suprastų jo gyvą reikalą ir remtų jį pinigais ir šiaip kuo galėdama. Pirmieji žingsniai visumet netobūli, visumet sunkūs, bet be pirmųjų nebus nė antrųjų.

Psichoanalizė ir psichoterapija.

Dr. I. Blažys (Tauragėj).

Naujoviniam neurozų traktavime svarbiausią vietą užima psichoanalizė ir psichoterapija. Toks traktavimas atsako dabar tvirtai nustatytam esminiai psichogeninės neurozų kilties pradui, iš kurio seka, jog, neurozui giliau—etijologinai—pažinti reikalingas ligonies psichės išnagrinėjimas ir jo (neurozo) reiškiniams pamatingiau—prisilaikant priežastinio gydymo principo—pašalinti pirmon galvon imtinos tam tikros psichinės karakterio priemonės. Neurastenija nepriskaitoma prie tikrų—psichogeninių—neurozų ir žiūrima, kaipo išsekimo stovis (Erschöpfungszustand), artimas intoksikacijoms. Ypatingai iškėlė neurozų traktavimo klausimą didysis karas, nes, ypač Vakaruose, kur karo baisybės buvo pasiekusios augščiausią laipsnį, del neurozų tapo invalidais nemažas kariautojų skaičius. Neurotikams gydyti buvo steigamos specijalinės ligoninės. Berods Angluose geriausiai įvykinta psichinio neurotikų traktavimo reikalavimų realizacija. Londone yra medicinos draugija, pavesta psichoanalitinėms studijoms (London Psycho-analytic Society) Vokiečių kalba yra keli tam dalykui laikraščiai. Nauji metodai buvo besiplatiną ir Rusuose jau prieš karą, pvz. Maksvos ūniversito psichijatrinėje klinikoje 1910 m. įsteigtas psichoterapeutinis kabinetas, kur lygonys traktuojami Freudo, Dubois ir kt. būdais.

Siūlomam straipsny man terūpės suglaustai papasakot apie žymiausius referuojamosios tėmos dalykus, kuriais, norėčiau tikėti, verta valandikei gerb. draugai sudominti. Lietuvoje (kaip ir kitur, yra daug neurotikų, per tat jų tikslaus traktavimo klausimas turi mums daugiau negu abstraktų interesą. Tenkintis vienais bromidais praėjo laikas. Bandysiu suvesti trumpon sistėmon nors nesenai atsiradusios, bet jau plačiai išaugusios „psichologinės" medicinos teorijos ir praktikos principus. Kad šits bandymas bent kiek padėtų skaitytojui jųjų painiavoje orijentuotis!

Psichoanalizės įkūrėju yra Vienos profesorius Freudas, kuris prie šitos idėjos priėjo sąryšyje su savo darbais apie isteriją (su Brener'u—Studien über Hysterie, 1895). Todel čia reikia truputį apsistot ties Freudo isterijos supratimu: isterija atsirandanti del „seksualinės traumos" (seksualinumas Freudo imamas plačia prasme), kuri pareinanti nuo seksualinių pergyvenimų (patyrimų) nenormalumų arba iškrypimų. Trauma dažniausiai atsitinkanti dar prieš 8 amžiaus metus. Traumos pradas paaiškės iš šiuo dalyko. Kiekvienas emocijinis patyrimas (jausmas, noras) reikalaująs atreagavimo (atsispyrimo) lauk ar veiksmu ar bent žodžiais (išsipasakojimu); kitaip jis, nors užmirštamas, tačiau neišnykęs, palieką s viduje—pasislepiąs po sąmone ir veikiąs lyg kokia psichinė rakštis. Vaiko seksualinumas pradedąs kilit aikštėn labai anksti, tik tokiam amžiuje del savo esmės šitie patyrimai lieką neatreaguoti (neatspirti) ir susiburią, ilgainiui, į „kom-

pleksus". Bet ir suaugusiųjų seksualiniai patyrimai dažnai lieką neatreaguoti, užslopinami, net vison sąmonės švieson neduodama esą jiems išplaukti dėliai mūsų gadynės etinių prietarų arba „moralio cenzoriaus", kurio rolė vaidinama augštosios (šviesios) sąmonės. Neatreaguotų patyrimų „kompleksai", veikiant dar kokiam nors papildančiam, psichinai surištam su pirm neatreaguotais, akstinui, kaip kad baimė, gėda, pasipiktinimas etc., esą isterinių reiškinių šaltiniai. Taip suprasdamas isteriją, Freudas pasiūlė, jai gydyti, išnagrinėti visą ligonies psichę, tai yra daryti, psichoanalizę, kad atidengtų buvusias „traumas". Geriausį įrankį psichoanalizei atlikti Freudas mano radęs sapnų interpretacijoje: jo nuomone, sapnuose simbolinai apsireiškiąs posąmoninis gyvenimas, kuriame kaip tik reikią ieškoti neurozų versmės.

Freudas greitai susilaukė eilės sekėjų, kurie priėmė jo teorijas ištisai, arba jas modifikavo. Tačiau jam radosi taip pat nemaža priešų, matančių jo seksualizme ir simbolizme net žalingą vienpusiškumą. Rodoma, jog daug isterijų neturį jokio ryšio su seksualizmu. Ypač didelį smūgį vienpusiškam Freudo isterijų supratimui suduoda karo neurozai. Freudas įvedė pradą „narcistinio libido", kad ir tiems regimai neseksualinio karakterio neurozams galėtų viešpatauti jojo teorijos. Tariant paprastais žodžiais, „narcistinis libido" yra galų gale ne kas kita, kaip „ego", kovojąs del asmenybės išlikimo. Kada šitam išlikimui grasąs pavojus, asmuo galįs rasti apgynimą neuroze „konverzijos" dėka (Flucht in die Krankheit). Ką reiškia konverzijos koncepcija, žrk. Psichijatrijos apžvalgą 3-me „Medicinos" №.

Kad ir kaip tenbūtų, nepriklausant teigiamo ar neigiamo nusistatymo visam Freudo isterijos aiškinimui, pati psichoanalizės idėja buvo priimta ir išsiplėtojo. Neužginčijamas Freudo ir jo mokyklos nuopelnas yra tai, kad jie pasėjo derlingą idėją ir savo gausingais darbais padėjo ją įdiegti ir plėtoti. Dabartės yra žinomi šie psichoanalizės metodai: 1) išklausinėjimas, 2) laisvų žodžių asocijacijų ištyrimas, 3) laisvų asocijacijų ištyrimas, 4) sapnų nagrinėjimas ir 5) visokių paklydimų (lapsus'ų) ištyrimas.

1. Jau aišku a priori, jog ligose, kylančiose del psichinių priežasčių, ligonį stebint pirmon vieton statytinas detalingas (su visais išgaliais) dabarties ir praeities psichinio jojo gyvenimo išnagrinėjimas, taip sakant, sielos auskultacija. Jeigu aplamai visad reikalingas gydytojo jautrumas ligonies stoviui drauge su platum išsilavinimu, padedančiu geriau prie šito stovio prieiti ir giliau į jį pažvelgti, apie ką taip gražiai ir įtikinamai kalba prof. Janovskis savo Dijagnostikos įžangoje, tai ką bešnekėti apie ypatingo gydytojo jautrumo ir prisirengimo reikalingumą neurotiko sielai nagrinėti. Dubois parodo, jog vienu tiksliai detalingu išklausinėjimu galima daug atsiekti—netik ligos šaltiniams patirti, bet ir jiems pašalinti, pridėjus atsakantį pasikalbėjimą su ligonim. Apie tai žrk. žemiau, psichoterapeutinėje šio referato dalyje.

2. Laisvų žodžių asocijacijų ištyrimo metodas įvykinamas

šitaip. Ištyrimas daromas ramiam tyliam bent kiek užtemdintam kambaryje, ligonis pasodinamas patogion kėdėn arba paguldomas ant kušetės. Greta — ties galva — atsisėda gydytojas. Žiūrima, kad ligonis visiškai nusiramintų ir, atsitraukęs nuo apriboto galvojimo, duotų savo mintims nesuvaržomą laisvę slinkti. Gydytojas ryškiai, su reikalingomis perstogėmis, skaito žodis po žodžio iš tam tikro žodžių sąrašo. Į kiekvieną jam pasakytą žodį ligonis privalo atsakyti pirmu atėjusiu jam galvon žodžiu. Gydytojas užrašo tuos reakcijos žodžius ir kiek sekundų pareikalavo kiekvienas atsakymas. Ligoniui gali būti pasiūlyti įvairūs žodžių sąrašai. Stoddart'as naudojasi šiuo 200 žodžių stimulų sąrašu (paimta iš „Mind and its Disorders", 3 ed., 180 p. ir toliau): brolis, žala, neteisingas, pabučiavimas, komfortas, ieškoti, žmogus, sakyti, skalbiniai, stalas, mūzika, juodas, švilpukas, šienas, žiaurus, švelnus, pilietis, voras, tamsus, gandras, neramumas, durys, moteris, svyravimas, purvinas, trumpas, kraujas, siauras, liga, avinas, saldus, vežimas, ranka, šaltas, adata, ilgas, namas, policistas, karalius, gilus, sveikata, vaikas, turtingas, šviesa, minkštas, vaisius, drugys, kalba, valgis, spalvotas, burna, kalnas, lempa, šeima, geltonas, teisė, šventraštis, naujas, tomas, paprotys, malkos, degtinė, kelionė, dantys, grasyti, sūris, burės, platus, pieštukas, trukdymas, siena, panieka, lošti, teisus, dalis, įstatymas, ramus, pareiga, langas, vanduo, laimė, draugas, lova, mėlynas, rašalas, pajuoka, noras, upė, pėda, lygus, mergaitė, kilimas, šuo, permaina, žemė, kietas, daina, joti, kūjis, tabakas, troškus, berniukas, levas, arogantiškas, krosnis, sūnus, dėžė, bailus, sapnas, sutikti, dirbąs, sunkus, paliepimas, obuolys, dykas, senas, šokis, prizma, skilvys, erelis, šnipas, netautietis, okeanas, angelas, lesti, kunigas, tylus, laivas, miegas, kelias, baltas, tynė (vonia), gražus, augštas, duona, alkis, gyvenimas, galva, miestas, tikyba, kūdikis, greitas, troba, minia, kareivis, varlė, meilė, neteisus, mėnuo, dažas, ožys, kopūstas, vagis, didus, stiklas, knyga, šviesus, liūdesys, žalias, atidengti, meluoti, kėdė, karvė, nešti, kartus, skvėras, ežeras, šiaudai, pašaliai, žaltys, raudonas, pyktis, atmintis, teisėjas, rūgštus, naktis, plūgas, renta, kaisti, medis, vilnos, simpatija, avis, linksmumas, žiedas, balsingas, sviestas, daktaras, pjauti, gatvė, mušti, žirklės, kvailas, plaukti, gėlė, klausyti, vaidas, veidrodis, stiebas.

Aprašytas ištyrimas reikia pakartoti kelis kartus, ne vienam seanse, o su laiko tarpu. Svarbu pastebėti: keistos asocijacijos, pvz. minia—saga, pavėlintos asocijacijos, kada pacijento atsakymas reikalauja daugiau kaip 2-3 sekundų, ir stoka pakartojimo to paties reakcijos žodžio pakartotame seanse. Nustatyta, jog keistos, pavėlintos ir nepakartojamos asocijacijos yra surištos su tiriamojo asmens pasąmoniniais affektais. Jungas atidengti affektingam reakcijos žodžių tonui vartoja automatinius alsavimo užrašus. Coriat'as tam pat tikslui naudojasi pulso piešimu ir pavadino pulso pagreitinimą, lydintį affektingo tono reakcijos žodį, „psichokardijaliniu refleksu".

Asocijacijos reikia apsvarstyti kartu su pacijentu. Pacijentas prašomas išaiškinti ar atsiminti keistų arba pavėlintų asocijacijų priežastį. Einant neskubiai ir kantriai, tuo būdu pavyksta išvilkti aikštėn—sąmonėn—žymi dalis po sąmone paslėptos minties ir kaikada atidengti observuojamojo ligos paveikslo patogenezė.

Plačiau apie aprašytą metodą žrk. ypač Jung'o The Association Method (am. Journ. of Psychology, 1910, p. 219) ir Jones'o The Practical Value of the Word-association Method in the Treatment of the Psychoneuroses (Rev. of Neur. and Psych., 1910, p. 641).

3. Liuosų asocijacijų ištyrimas daromas panašiu į tuojau aprašytą metodą būdu. Ligonis taip pat turi atsitraukti nuo bet kokio sukoncentruoto galvojimo ir leisti savo mintims nekliudomai plaukti. Priėjęs tokį stovį, ligonis gauna sakyti viską, kas tik jam ateina galvon, vis tiek, nors tai būtų frivoliniai arba nemalonūs sakiniai. Pasakyti sakiniai gydytojo surašomi (seansai pakartojami kelis kartus) ir gvildenami paskui drauge su pacijentu. Jų interpretacija duodanti irgi gerų vaisių, kaip laisvų žodžių asocijacijų išaiškinimas.

4. Jau minėjau, kad Freudas ypatingai svarbų psichoanalizės įrankį mato sapnų nagrinėjime. Apie tai jis rašo plačiam veikale Die Traumdeutung (1900). Sapno psichologijai pažinti taip pat pasidarbavo Jung'as (Züricho profesorius), Jones, Nicoll'is (žrk. jo Dream Psychology, L., 1917) ir kt. Sapnas esąs lygus budėjimo gyvenimui, tiktai, neveikiant augštiesiems centrams dėliai nevisiško kontakto tarp jų darbo įvargintų (intoksikuotų) ir susitraukusių neuronų išsišakojimų (Lugaro miego teorija), pranykstąs tųjų centrų sulaikomasis veikimas, Freudo pavadintas „moraliniu cenzorium", kuris budėjimo stovyje neduodąs iškilti sąmonės paviršiun „paslėptoms" mintims, visokių geidulių (pasak Freudo—lytinių) reiškėjoms. Tuo būdu per sapną turinti progos apsireikšti esanti po sąmone žmogaus psichės sritis. Tačiau tas apsireiškimas atsitinkąs ne tiesoginiu keliu, bet simbolų lytimi, dažniausiai reginių, rečiau garsų, judėjimų (lakiojimų) ir tt. Norint interpretuoti sapną, visų pirma reikia surasti traktuojamojo asmens sapnų simbolų prasmė. Ieškant šitos prasmės, einama panašiu keliu, kaip laisvų žodžių asocijacijų metode. Matyti (ar girdėti ir t. t.) sapne dalykai tarnauja kaipo žodžiai stimulai, į kuriuos pacijentas turi pasakyti savo asocijacijų žodžius. Iliustruoti galiu šiuo vieno ištyrimo pavyzdžiu, paimtu iš jau cituotos Stoddart'o knygos. Pacijentas matė sapne laikrodį. Laikrodis imamas, kaipo žodis stimulas. Pirmam seanse jo sukeltos asocijacijos buvo: laikas; punktualumas; tėvas buvo visad punktualus; aiškus; brangus. Antram seanse: rankos; tėvo rankos. Trečiam seanse: veidas; tėvo veidas buvo apskritas. Ketvirtam seanse: laikrodis muša; tai primena, kaip tėvas buvo sykį mušęs. Čia laikrodis simbolizuoja tėvą.—Iš nagrinėjimo atskirų sapno simbolų

ištisoje sapnų eilėje susidaro įrankis sapnui suprasti. Freudo ir jo sekėjų nuomonė, sapnų simbolai liečią seksualinę žmogaus patyrimų pusę. Sapnas esąs užmaskiruota forma po sąmone esančių norų patenkinimas. Interpretuojant sapną, galima esą atidengti, kokie norai nebuvo patenkinti, tai yra liko be sąmoningo atreagavimo, ir, būdami „cenzoriaus“ nustumi posąmonėn, duodavo iš ten apie save žinoti sapnais arba neurotiniais reiškiniais, lyg keršydami už savo nustūmimą,

Neurotikams kareiviams, karo aukoms, kurie turėjo palikti frontą del isterinių paralyžių ir tt., tipingi baisūs kovų sapnai Žaizdos, kurių jie gaudavo tuose sapnuose, tai įvykinimas giliai paslėpto noro—nors per sužeidimą išsivaduot iš kasimų sunkybių. Tas noras naudojasi išlaukine proga,-oro kontuzija nuo eplozijos,-kad realizuotųsi kokiu isteriniu parezu ir tt.

Jau senai Hughlins'as Jackson'as ištarė mintį, jog sapnas-prieinamasis raktas prie daugelio psichijatrijos problėmų. Dabar ir nesutinkantieji su visais Freudo išvedžiojimais autoriai vis delto pripažįsta, kad sapnas nėra pripuolamas psichės apsireiškimas, bet gimsta josios gelmėje, būtent po sąmone. Sapnas kaip tik yra geriausias pačios posąmonės egzistavimo įrodymas: „gi turi būti dirbtuvė, kur audžiama dažnai labai sukomplikuotas, draminis ir fantastinis sapno audinys“ (Nicoll). Tiesa, somatinis stovis ir išoriniai veiksniai, pvz. bildesys, apsunkintas kvėpavimas, skilvio prikimšimas etc., palieka ne be atspindžio sapno turinyje, bet tik jų neužteks tam turiniui pagaminti.

Sapno analizės vertės pripažinimas jau pateko net į vadovėlius, pvz. žrk, Rybakov'o „Душевныя болѣзни“ 94 p.

Baigdamas šį skyrių dar padarysiu citatą iš rašto žinomo psichoanalisto amerikiečio Jones'o (I tome įvairių autorių monografijų rinkinio Modern Treatment of Nervous and Mental Diseases, 1913, 395 p.): „sapnas nėra beprasmis, nieko nereiškiąs fenomenas, bet tai yra psichinė struktūra tam tikrais dėsniais sudaroma ir reiškianti intymines ir svarbias asmens mintis. Sapno formacija — analoginė isterinio simptomo formacijai; abudu to paties psichologinio mekanizmo ir simbolizmo kuriami. Todel sapnų nagrinėjimas yra brangiausias įrankis pacijento posąmonei tirti.“

5. Yra dar vienas psichoanalizės įrankis—tai visokių kalbos, rašto paklydimų, apsirikimų, užmiršimų ir tt. nagrinėjimas. Į tokio nagrinėjimo reikšmę nurodė irgi Freudas savo darbe „Zur Psychopathologie des Alltagsleben (über Vergessen, Versprechen, Vergreifen, Aberglaube, Irrtum)“: visokių lapsusų analizė suteikianti medžiagos psichės posąmonėje paslėptiems geidavimams mintims atidengti. Pavyzdžiui, jeigu kas pakviestas užeiti kur nors užmiršta tai padaryti, tai per psichoanalizę galima paprastai atrasti šito užmiršimo priežastis, kuri, nedarant analizės, ir pačiam užmiršusiam paliktų paslaptis. Panašu esti su apsirikimais kalboje, kaikadą taip keistai skambančiais tuo pažiūrėjimu ir t.t.

Susektos priežastys gali turėti ankštų ryšį su asmens psichopatogeniniais faktoriais, plaukti iš vienos versmės. Tuo būdu paklydimų (plačia prasme) tyrimas, padedąs kaikada prieiti prie paties neurozo šaltinio, taipogi vertas atidžios.

Vartojant vieną ar kitą metodą, geriausia jų sukombinavimą, pasiseka atidengti etijologinis stebimojo neurozo momentas. Metodai, kaip galėjo parodyti jų aprašymas, reikalauja didelio prisirengimo ir daug laiko. Kaikurie psichoanalistai analizuoja savo pacijentus po pusmetį ir ilgiau. Žinoma, toks gydymas prieinamas tik turtingesniems ligonims. Neturtingiems siūloma steigti tam tikros ambulatorijos.

Taylor'as siūlė modifikuotą psichoanalizės formą, kuri, jo nuomone, būtų prieinamesnė vartoti gydytojui nespecijalistui. Tačiau ta forma tėra tik vienas paprastų „išaiškinimo" būdų. Deja, patsai dalykas, kuriam tarnauja psichoanalizė, yra labai sukomplikuotas, todel natūralu, jog ir būdas jam pažinti irgi negali būti paprastas ir lengvas.

Psichoanalizė pasirodė esanti naudinga netik ligonims traktuoti, bet ir eksperimentinės psichologijos tikslams, žymiai pakeisdama William'o James'o emocijų psichologiją. Angluose susidomėjimas psichoanalize pastebėt ir platesnioje visuomenėje, ką sako pasirodymas knygų skiriamų šiaip šviesuoliams, pvz. Brodby „Psycho-analysis and its place in life". L., 1919.

Paskutiniais metais buvo bandoma pasinaudoti psichoanalize kaikurių psichozų esmei pažinti ir traktuoti (Jung, Abraham, Stekel, Clark). Žrk. ps. apžvalga 3 „Medicinos" Nr.

Atradus neurozo priežastį, nuoseklu pereiti prie šitos priežasties pašalinimo arba bent jos žalingo veikimo neutralizavimo: psichoanalizę turi sekti psichoterapija. Dažnai terminas „psichoanalizė" vartojamas taip pat gydymo prasme — „psichoanalitinis gydymas". Toks sakymas turi rimtą pamatą, nes per psichoanalizę ligonis gauna progos išsipasakoti ir vienu tuo išsipasakojimu aplengvinti savo sielą: išsipasakojimo vertė žinoma jau iš kasdienio gyvenimo. Paties Freudo žodis psichoanalizė apima visą ligonių traktavimą, tai yra dijagnozavimą ir terapiją kartu.

Psichoterapija yra daug senesnė už psichoanalizę. Psichoterapija dažnai vartojama ir ten, kur jokios preliminarinės psichoanalizės nebuvo daryta. Tiesą sakant, daugelis medicinos metodų ir vaisto turi efektą tik todel, kad veikia psichoterapiškai. Šitam rašinyje psichoterapija vartojama vien psichinio neurozų gydymo prasme.

Psichoterapijos yra žinomi šie metodai: išaiškinimas ligoniui jo padėties terapiniam tikslui; įtikinimas (persvazija); sugestija ir ipnozas; reedukacija; gydytojui padedant, neurotikas išsidirba sau sveikas pažiūras.

Psichoterapijai pasiduoda tiktai neurozai, bet ne tikri psichozai.

Jau kalbėjau apie per se terapinę vertę prichoanalizės (ži-

nóma, rankose mokovo, kaip peilis naudingas tik rankose chirurgo). Psichoanalizės atidengtos liguistų reiškinių versmės esti naudinga (nevisada) apsvarstyti drauge su pacijentu, švelniai išaiškinti jam jų atsiradimas ir plėtotė lig aiškiai neurotinių simptomų, visas ligos subjektyvumas, reikalingumas „paimti save į rankas“.

Taigi matom, jog išaiškinimas ligoniui jo padėties yra surištas su įtikinimu (persvazija). Kalbamasis traktavimo metodas labiausiai išdirbtas Dubois („Les Psycho—névroses et leur Traitement moral“, 1908). Tik Dubois bene perdaug pasitiki rezonavimo spėka. Turbūt terapinis pasisekimas dažnai pareina nuo neišvengiamai surištos su persvazija sugestijos, nuo moralinės gydytojo įtakos pacijentui.

Sugestija galima žiūrėt, kaipo lengva ipnozo lytis. Apie gydymą ipnozu tiek plačiai žinoma, jog čia nėr ko apsistoti ties jo teorijomis ir pritaikinimo būdu. Vien reikia pabrėžti, kad ipnozo stovis yra analoginis isteriniam stoviui; tai tik malum necessarium, kurio verta griebtis tiktai didesnei piktumai pašalinti. Augščiausias tikslas, kuris geistina pasiekti neurotiko traktavimu tai netik išgydyti jis nuo esamojo neurozo, bet ir immunizuoti prieš ligos atkritimą ar naują susirgimą. Reikia pasistengti taip paveikti neurotiką, kad jisai visai persimanytų. Jojo psichės dirva, kurioje pirma augo neurotinės piktažolės, nuravėjus, turi būt užsėta naujais sveikais palinkimais ir idėjomis. Putnam'as ypač kovoja už sužadinima ir išlavinimą naujų gyvenimo interesų, už sveikus užsiėmimus ir filantropinį veikimą, Dubois, Marcinowki's (žrk. jo rusų vertime „Nervnost i mirosozercanije“) ir kt. propaguoja padėti ligoniui išdirbt naują sutaikinančią su pasauliu ir duodančią ramybės ir paguodos pasaulėžvalgą.

Grynai psichinis gydymas nepašalina reikalo fizinio ligonies kūno stiprinimo tam tikrais būdais.

Kaip matyt iš įvairų autorių pranešimų psichoterapijos gaunami labai geri rezultatai, Esama dar gydytojų, kurie su nepasitikėjimu, dargi su priešingumu ir ironija sutinka naują psichologinę medicinos šaką. Tai kiekvieno naujo dalyko likimas. Tiesa, prie psichoterapijos bando prisišlieti šarlatanai (Amerikoje—mind cure), bet ar tai argumentas prieš? Gaila, kad psichoterapija, reikalaudama daug laiko, mažai prieinama neturtėliams. Tačiau ir dabar—po didelius centrus—ji jau darosi prieinama visiems jos reikalingiems. Pvz. ParyžiausS alpêtrière'e yra populiarus psichoterapinis Dejerinc'o vedamas skyrius, ape kurį voketys Lewandowsky's savo „wundervoll“ („Praktische Neurologie“, 3 auf.,p. 329), Jau paminėtas psichoterapinis Maksvos ūniversito kabinetas.

Yra dar apskrita netiesioginė, bet irgi didelė nauda, teikiama aprašytų metodų pažinimo patiems medikams: medikai bene perdaug bus linkę prie materijalizmo („medicininis materijalizmas“!), nes jie amžinai atsidėję vien kūno reiškiniams; neliečiant ryšio tarp sielos ir kūno (materijalizmas, spiritualizmas, paralelizmas, mo-

nizmas), reikia pripažinti, jog didesnis nukreipimas bent dalies atidžios nuo kūno į sielą gali žymiai praplatinti mediko akiplotį ir tuo patobūlinti pačių kūno reiškinių supratimą.

Pirquet'o maitinimo sistema.

Dr. V. Mongirdas (Kaune).

Maitinimo vienetu Pirquet'as nustatė moteriškės pieną (turintį 3,7% riebalų ir 1,7% baltymų). Vienas to pieno gramas, sudegdamas, duoda 0,667 kalorijų. Vieno gramo pieno maitinimo vertybę Pirquet'as vadina „nem“ (nutritionis clementum), 100 gram =hektonem (hn=100 n), 1000 grm=kilonem (kn=1000 n), 1000 kg=tonnem (hn).

Visą kitą maistą jis lygina su pienu. 1 grm. sviesto, jo nuomone, lygus 12 grm. pieno, 12 nemams; vienas gramas miltų— 5 nemams. 100 gramų pieno porcija (1 hn) lygi 20 gramams miltų.

Pirquet'as atskiria du pagrindiniu didumu: maximum, arba didžiausį maisto kiekį, kurį be žalos organizmui gali suvartoti virškinimo takas per dieną— ir minimum, arba mažiausį maisto kiekį, kurio užtenka žmogaus būviui palaikyti ramumoje, kada žmogus yra be kokio ypatingo darbo.

Maisto mastu Pirquet'as laiko žarnų įčiulpiamąjį paviršių. Kuo didesnis to filtro paviršius, tuo daugiau maisto gali būti priimta ir įčiulpta.

Santykį tarp žarnų ilgumo ir sėdinčio žmogaus (korpuso ir galvos) aukštumo Pirquet'as vadina L.

Laibųjų ir drūtųjų žarnų ilgumas yra, Pirquet'o nuomone 10×L,žarnų platumas=L/10; paviršius =L^2, arba žarnų paviršių reikia suprasti kaip kvadratinį filtrą, kurio kraštai=L. Vidutiniškai 1 kv. stm. žarnų paviršiaus įčiulpia per dieną 1 grm.pieno, arba jam lygų kitą maistą.

Suaugęs žmogus, kurio L=90 stm., turi žarnų paviršių=90 ×90=8100 kv. stm., arba maisto maximum, kurį jis gali per dieną suvartoti—8100 grm. Dvejų metų vaikas, kurio L=50 stm., turi žarnų paviršių 50×50=2500 kv. stm. ir gali maximum išgerti 2500 grm. pieno, arba 25 hektonemus.

Žmogaus, gulinčio šiltame patale, maisto minimum yra $^3/_{10}$ grm. pieno, arba 3 decinemai vienam kv. stm. žarnų paviršiaus. Žmogus, kurio L=90 stm., turi suvartoti minimum 8100×$^3/_{10}$, t. y. 2430 grm. pieno vertybės; vaikas, kurio L=50, suvartoja mažiausia 2500×$^3/_{10}$ arba 750 grm. pieno.

Optimum,arba tinkamiausias maisto kiekis yra tarp maximum ir minimum.

Sergantiems šiltine geriausiai tinka maisto minimum. Sunkiai dirbantiems (darbininkams) reikia skirti maisto maximum. Tarp tų kraštutinių davinių geriausia—nuo 4 iki7 decinemų vienam kv. stm. žarnų paviršiaus. Suaugę, kurie veda sėdimą gyve-

nimą, reikalauja 4 decinemų; kurie lengvai dirba, bet dirba stovėdami, tie turi gauti 5 decinemus,—tiek, kiek skiriama žindantiems vaikams, kurie nors ir ramiai gyvena, bet sparčiai auga. Suaugę žmonės ir sunkiai dirbą, kaip ir vaikai mokslo ir žaidimo amžiaus periode, turi gauti nuo 6 iki 7 decinemų. Žinodami žmogaus gyvenimo būdą ir jo L, lengvai galim išskaičiuoti reikalingą jam maisto kiekį. Pavyzdžiui paimsime moteriškę vedančią sėdimą gyvenimą. Jos gyvenimo būdas reikalauja 4 decinemų; jeigu jos L=80stm., tai $80 \times 80 \times {}^{4}/_{10}$ duoda 2560 nemų, ką galima gauti penkiose porcijose po 5 hektonemus kiekvienoje.

Jeigu reikia maitinti vidutiniškai dirbančią darbininkų grupę (darbas=${}^{6}/_{10}$ n), tai jų L priimamas vidutinio žmogaus ilgumas.

Pirquet'as savo teorijoj nurodo lentelę baltymų kiekio; dirbantiems žmoniems, reikalaujantiems 45 hektonemų, jisai skiria ne mažiau kaip 10% ir ne daugiau kaip 20% baltymų jų viso maisto (maistingumo), arba kiekviename hektoneme maisto turi būti nuo 1 iki 2 dekanemų baltymų.

Kur maiste nėra minimumo riebalų, organizmas gali sau jį pavaduoti dviguba porcija anglies hidratų. Procentas jų svyruoja tarp didelių skaičių—nuo 40 iki 80%. Riebalų trūkumą piene Pirquet'as papildo cukrum (nendriniu); žindami vaikai, kurie maitinami šituo mišiniu, taip pat gerai auga, kaip ir tie, kurie maitinami nenugriebtu pienu.

Tabelės darbingumo sumažėjimo laipsniui nustatyti.

Vertė **Dr. V. Kuzma.**

Apskrities, miesto, įvairiose įstaigose dirbantiems ir privačiai praktikuojantiems gydytojams dažnai tenka spręsti apie sumažėjusį darbingumą.

Kad kiekvienam atsitikime tiksliau ir lengviau sumažėjusį darbingumo laipsnį apribotų, čia siūlom iš rusų vertimo Bumo „Lekcijų apie nelaiminguosius atsitikimus“ paimtas tabeles. Bumo knygos tabelės rusų vertime yra daug platesnės, ne kaip originale, nes yra papildytos rusų medicinos tarybos išdirbtomis ir iš Thiem'o knygos paimtomis.

I. Galva. (Rusų tabelė).

Kiaušo sužeidimai su sunkiais ir pastoviais ligos reiškiniais (psichijos sutrikimai, paralyžiai, dažni (epilepsijos) nuomaro priepuoliai, jutimo organų sutrikimai, sunkios neuralgijos) 100

Kiaušo sužeidimai su stipriais galvos skausmais, viršutinių galūnių raumenų nusilpimu arba palygint nedažnais nuomaro priepuoliais 70

Šmagenų sukrėtimas su galvos skausmų, galvos svaigimo, pykimo (tošnoty), negalėjimo pasilenkti vaisiais (įvykiais) ir aplamai dirbt toj kūno padėtyj, kurios nukeutėjusio profesija reikalauja 85
Smagenų sukrėtimas su ne tokiais svarbiais įvykiais . . 60
Neišgydomos psichinės ligos 100
Ilgalaikiai iš dalies protavimo gabumų sukrikimai (protavimo gabumų nusilpimas, atminties nusilpimas) . . . 50

II. **Akys** (R. t.).

Abiejų akių regėjimo praradimas 100
Vienos akies regėjimo praradimas 35

Pastaba I. Regėjimo praradimas lygus akies praradimui. Vienos akies praradimas nėsant kitai, iš ko visiškas aklumas eina, įvertinamas 100.

Pastaba II. Kaip vienos arba dviejų akių regėjimo praradimas suprantama ne tik visiškas aklumas, bet ir toks regėjimo nusilpimas, kuriam esant negalima išskirt artimų daiktų pavidalo (pav. skaityt prieš akis pastatytos rankos pirštų).

Regėjimo aštrumo nusilpimas apribojamas Josteno tabele:

S	0,50	0,40	0,30	0,20	0,10	0,00
0,50	0,0	6,5	13,5	20,0	26,5	33,5
0,40	6,5	14,5	22,0	30,0	38,0	46,0
0,30	13,5	22,0	31,5	41,0	50,0	60,0
0,20	20,0	30,0	41,0	52,0	62,5	73,5
0,10	26,5	38,0	50,5	62,5	75,0	87,0
0,00	35,5	46,0	60,0	73,5	87,0	100,0

Pastaba I. S reiškia regėjimo aštrumą, nuo jo einanti horizontalinė skaitmenų eilė reiškia vienos akies regėjimo aštrumą, vertikalinė eilė — antrosios akies. Tabelė susideda iš aritmetikos progresija $6^2/_3$ didėjančių skaitmenų; joje, kiek galima, vengiama trupmenų. Jąja lengva naudotis. Pav., vienos akies regėjimo aštrumas 0,50, o antros tik 0,10, tai abiejų akių regėjimo nusilpimas bus 25,5. Arba, jei vienos akies regėjimo aštrumas 0,20 ir antrosios tik 0,10, tai bendras regėjimo nusilpimas bus 62,5. Šia tabele darbingumo sumažėjimas prasideda praradus daugiau kaip $^1/_2$ normalinio regėjimo aštrumo, nes paprasti darbai gali būt atlikti esant pusėtinam regėjimo aštrumui.

Pastaba II. Sprendžiant iš šios tabelės apie regėjimo nusilpimo laipsnį, reikia turėt galvoj, be didesnio arba mažesnio centrinio regėjimo aštrumo nusilpimo, dar ir kitos priežastys, k. pav., akkomodacijos, akies judėjimų sukrikimas, binokulerinio ir ekscentrinio regėjimo stovį, taip pat ir nukentėjusio asmens darbo lytis.

III. Ausys.

	Thiem'u	R.t.
Vienapusis vidutinis klausos silpnumas . . .	0	—
Abipusis vidutinis klausos silpnumas . . .	10	—
Vienapusis žymesnis klausos silpnumas . .	10	—
Abipusis žymesnis klausos silpnumas . . .	iki 40	—
Visiškas vienos ausies kurtumas	20	10
Visiškas abiejų ausų kurtumas	50—60	50
Pusiausvaros sutrikimas apkurtus del labirinto susirgimo didina normą	20—30	—
Chroninis vidujinės ir vidurinės ausies įdegimas su ausies takų pūliavimu	—	25

IV. Veidas (R. t.).

Veido sužeidimai su jo funkcijonavimo sutrikimais: blakstienų išvirtimas ir įvirtimas, dėliai ko akys nepakankamai pridengtos ir ašaroja, akies plyšio susiaurėjimas, nosies angų ir takų susiaurėjimas, burnos ir jos prieangio susiaurėjimas, apatinio žando judėjimo sumažėjimas ir kt. 35

Nosies kaulų, viršutinio ir apatinio žandų ir kt. veido kaulų sužeidimas su jų funkcijonavimo sutrikimu . . 35

V. Kaklas (R. t.).

Gerklės sužeidimas ir kitų kaklo sužeidimų vaisiai, nuolat reikalaują trachealinį vamzdelį nešiot. . . . 50

Kalbos praradimas dėliai balso ir kalbos organų sužeidimo 40

Kalbos sunkumas 10

Kvėpavimo sunkumas dėliai pastovaus kvėpuojamosios gerklės susiaurėjimo 40

VI. Krūtinė (R. t.).

Krūtinės ląstos paslankumo sumažėjimas po įvairių jos sužeidimų . . . . . .
- žymus 40
- vidutinis 20
- mažas 10

Plauties alsavimo judėjimų arba jo alsuojančio paviršiaus sumažėjimas, kaip suaugimų su aplinkinėmis dalimis, atelektazo ir p. vaisius .
- žymus 60
- vidutinis 30
- mažas 15

Chroniniai plauties audinių susirgimai . .
- žymūs 100
- vidutinieji 50
- maži 10

Organinės širdies, kraujo indų ir jų plėvių ligos (chroninis širdies raumenų užsidegimas, aneurizma ir kt.) . . 100

VII. Pilvas (R. t.).

Chroninės pilvo organų ligos su jų veikimo sugedimu ir maitinimo nukritimu (skrandžio ir žarnų susiaurėjimai, jų fistulos, chroninis pilvo plėvės užsidegimas, jaknų ligos ir t. t. . .
- žymios 80
- vidutinės 40
- mažos 10

Pilvo sienų sužeidimai, apsunkinantieji mechaninį darbą . 25

Kylos (pilvo sienų, kirkšnių, šlaunių) 25

Tiesiosios žarnós (raukčių), gimdos iškritimai 25

Pastaba. Kylos tik tuomet apmokamos, kai jos atsiranda del nelaimingojo atsitikimo, reikalingo gydytojo pagalbos(stūmimo, kritimo užgavimo ir p. arba perdidelio spėkų įtempimo, žymiai pranešančio paprastąjį) ir kai išeina aikštėn visi objektyviniai kylos simptomai su jos užsiveržimo reiškiniais.

VIII. Šlapumo ir lyties organai (R. t.).

Chroninis inkstų užsidegimas 50

Šlapinimosi sutrikimas, kaip vaisius sužeidimų šlapumo ir lyties organų srity 15

Šlapumo latako ir pūslės fistulos, kliudančios vaikščiot ir sunkiai kelt 50

Chroninė kiaušinio (inksto) ir sėklinio latako plėvių vandenė 15

Varpos (pipelio, penis) praradimas iki 50 m. amžiaus. . 30

Abiejų inkstukų jaunam amžiuj praradimas . . . 50

IX. Nugara (R. t.).

Stuburo sužeidimai su obiektyviniais ir pastoviais nugaros smagenų funkcijų iškrikimais (galūnių paralyžius, šlapumo ir mėšlo nevaldymas) 100

Stuburo paslankumo sumažėjimas . . . . didelis 50, vidutinis 25, menkas 10

Juosmens raumenų įtrūkimai ir pertrūkimai . didelis 40, vidutiniai 30, menki 5

X. Viršutinės galūnės

	Kaufmann'u		Thiem'u		Vienos schema	R. t.	
I. Peties sąnarys ir peties kaulas	iš dešin.	iš kair.	iš dešin.	iš kair.		iš d.	iš k.
Peties sąnary ir peties kaulo srity rankos praradimas	75	50-60	75	70	$66^{2}/_{3}$-75	75	60
Visiškas nelankstumas .	—	—	60	55	50-$58^{1}/_{3}$	60	50
Iki horizontalinės padėties judėjimo apribojimas	—	—	arba mažiau 25	22	—	40	30
Nežymus judėjmo susiaurėjimas (keliais laipsniais)	—	—	0	0	—	30	20
			Daugiausia laikinoji renta $^{1}/_{4}$ m.				
Klibąs sąnarys	—	—	60	55	50-$58^{1}/_{3}$	65	50
Priprastas išnėrimas . .	—	—	—	—	—	20	10
M. deltdoideus paralyžius	—	—	60	50	—	—	—
N. radialis paralyžius . .	—	—	50	45	—	—	—
N. medianus paralyžius .	—	—	45	$33^{1}/_{3}$-40	—	—	—
Netikusiai suaugę klavikulos ir mentės perlaužimai, jei jie sujungti							

	Kaufmann'u		Thiem'u		Vienos schema	R. t.	
	iš dešin.	iš kair.	iš dešin.	iš kair.		iš d.	iš k.
su rankos judėjimo susiaurėjimu	—	—	—	—	—	20	10
Abiejų rankų praradimas	—	—	—	—	100	100	
II. Alkūnės sąnarys ir dilbis.							
Dilbio praradimas . . .	$66\frac{2}{3}$-75	60-75	70	65	$66\frac{2}{3}$-75	75	65
Nelankstumas patogioj dilbio padėtyj (tiesiu kampu arba supinacijoj)	—	—	30	25	25-$33\frac{1}{3}$	35	25
Nejudėjimas nepatogioj padėtyj (ištiestoj arba buku arba aštriu kampu sulenktoj)	—	—	50-60	45-50	ištiest. pad. $41\frac{2}{3}$-50 aštru kamp. sulenktoj $33\frac{1}{3}$-$41\frac{2}{3}$	50	40
Nejudėjimas pronacijos padėty, kada negalima supinuot	—	—	½ visos rankos praradimo		$16\frac{2}{3}$-$41\frac{2}{3}$	—	—
Nejudėjimas supinacijos padėty kada negalima pronuot	—	—	10	10	—	—	—
Klibąs sąnarys	—	—	50-60	45-55	50-$66\frac{2}{3}$	60	50
Nelaisvas plaštako judėjimas į vidujinę ir į orinę pusę (adductio ir abductio)	—	—	—	—	—	25	15
Nelaisvas alkūnės ir spinduolio (riešo) sąnarių judėjimas	—	—	—	—	—	30	20
Alkūnės ir spinduolio riešo sąnarių nejudėjimas	—	—	—	—	—	60	50
III. Plaštakas.	kvalifik. darbin. 50-60	50					
Viso plaštako arba visų 5 pirštų praradimas . .	juoddarbiui $66\frac{2}{3}$-75	50	$66\frac{2}{3}$	50-60	$66\frac{2}{3}$-75	75	65
Abiejų plaštakų arba 10 pirštų praradimas. . .	—	—	—	—	100	100	
Spinduolio riešo sąnario nejudėjimas.	—	—	23-25	20	25-$33\frac{1}{3}$	30	25
Klibąs sąnarys	—	—	—	—	$33\frac{1}{3}$-$66\frac{2}{3}$	40	30
IV. Pirštai. 1. Nykštys.							
Nykščio su jo delno kaulu praradimas . .	—	—	$33\frac{1}{3}$-35	25-30	25-$33\frac{1}{3}$	30	25
Abiejų falangų, be delno kaulo, praradimas . .	25-30	20	23-25	16-20	25-$33\frac{1}{3}$	30	25
	juoddarbiui 0	0					
Nagos falangos arbo jos dalies praradimas . .	kvalifik. darbin. 10	10	$12\frac{1}{2}$	10	$8\frac{1}{3}$-$16\frac{2}{3}$	15	10
Nagos falangos su puse pagrindinės falangos praradimas	—	—	—	—	—	25	15
Esant delno kaulo judėjimui abiejų falangų patogioj padėtyj nejudėjimas	10-20	10-20	maximum 20	15	25-$33\frac{1}{3}$	—	—

	Kaufmann'u		Thiem'u		Vienos schema	R. t.	
	iš dešin.	iš kair.	iš dešin.	iš kair.		iš d.	iš k.
			tik iš pradžios				
Nagos falangos nejudėjimas	5-15	5-15	10	10	$8^1/_3$	10	5
I elno falangos sąnario nejudėjimas	—	—	—	—	—	15	10
Abiejų sąnarių nejudėjimas	—	—	—	—	—	35	25
Nykščio iškrypimas sulenktoj ir ištiestoj padėtyj	—	—	—	—	—	25	15
2. Smaguris.							
Visų falangų praradimas	10-15	10-15	15	15	$16^2/_3$-25	25	15
Visų falangų su jo delno kaulu praradimas. . .	—	—	—	—	—	25	15
Nagos ir vidurinės falangų praradimas	10	10	10	10	$8^1/_3$-$16^2/_3$	15	10
	juoddarbiui						
	0	0					
	kvalifik.	darbin.					
Nagos falangos praradimas	10	10	10	10	0	—	—
Pirmojo sąnario nejudėjimas	—	—	—	—	$16^2/_3$	15	10
Pirmojo ir vidurinio sąnarių nejudėjimas . .	—	—	—	—	—	25	15
Pirmojo ir triečiojo sąnarių nejudėjimas . . .	—	—	—	—	—	15	10
Vidurinio sąnario nejudėjimas	—	—	—	—	$8^1/_3$	10	5
Vidurinio ir trečiojo sąnarių nejudėjimas . .	—	—	—	—	—	15	10
Visų trijų sąnarių nejudėjimas	10-20	10-20	—	—	25	25	15
Piršto iškrypimas sulenktoj padėtyj	—	—	—	—	—	20	10
3. Vidurinis.							
Visų falangų praradimas.	10-15	10-5	12	12	$8^1/_3$-$16^2/_3$	10	5
Tas pats su delno kaulu kartu	—	—	—	—	—	10	5
Nagos ir vidurinės falangos praradimas . . .	0-10	0-10	10	10	$8^1/_3$	5	2
Nagos falangos praradimas	0	0	0	0	0	—	—
Viso piršto ištiestoj padėtyj nejudėjimas. . .	10-15	10-15	—	—	$8^1/_3$-$16^2/_3$	10	5
Tas pats sulenktoj padėtyi	20-25	20-25	—	—	—	10	5
Nagos falangos nejudėjimas	0	0	—	—	—	—	—
Pagrindinio sąnario nejudėjimas	—	—	—	—	$8^1/_3$	5	2
Vidurinio sąnario nejudėjimas	—	—	—	—	—	5	2
Pirmojo ir trečiojo sąnarių nejudėjimas (nelankstumas)	—	—	—	—	—	5	2
Vidurinio ir triečio sąnarių nejudėjimas . . .	—	—	—	—	—	5	2

	Kaufmann'u iš dešin.	Kaufmann'u iš kair.	Thiem'u iš dešin.	Thiem'u iš kair.	Vienos schema	R. t. iš d.	R. t. iš k.
4. Bevardis.	tik išimtinuose atsitikimuose					Tas pats kas del vidurinio	
Visų falangų praradimas.	10	10	10	10	$8^{1}/_{3}$-$16^{2}/_{3}$		
	Pap. darb. kat.						
Nagos ir vidurinės falangų praradimas	0	0					
	Juoddarbiui						
	0	0	10	10	$8^{1}/_{3}$		
	Moterims						
Nagos falangos praradimas	10	10	0	0	0		
Viso piršto arba pagrindinio ir vidurinio sąnarių nejudėjimas . . .	10-15	10-15	—	—	$8^{1}/_{3}$-$16^{2}/_{3}$		
Nagos sąnario nejudėjimas.	0	0	—	—	0		
Pagrindinio sąnario nejudėjimas	—	—	—	—	$8^{1}/_{3}$		
5. Mažasis.							
Visų falangų praradimas.	10	10	12	10	0-$8^{1}/_{3}$		
Nagos ir vidurinės falangų praradimas	0	0	10	10	0		
Nagos falangos praradimas.	0	0	10	10	0	—	—
Viso piršto arba pagrindinio ir vidurinio sąnarių nejudėjimas . . .	5-10	5-10	—	—	0-$8^{1}/_{3}$	5	2
Pagrindinio sąnario nejudėjimas	—	—	—	—	0	—	—
Piršto iškrypimas sulenktoj padėtyj	—	—	—	—	—	5	2

6. Vienos ir abiejų rankų kelių pirštų sužeidimas.

	d.	k.
Visų pirštų praradimas	75	65
Visų pirštų nejudėjimas	65	55
Visų pirštų iškrypimas	60	50
Nykščio ir smagurio praradimas	50	40
Nykščio ir vidurinio praradimas.	40	35
Nykščio ir bevardžio praradimas	40	35
Nykščio ir mažojo praradimas	35	25
Nykščio, smagurio ir vidurinio praradimas . . .	60	50
Nykščio, smagurio ir bevardžio praradimas . . .	60	50
Nykščio, smagurio ir mažojo praradimas . . .	50	40
Nykščio, smagurio, vidurinio ir bevardžio praradimas .	70	60
Nykščio, smagurio, vidurinio ir mažojo praradimas .	70	60
Nykščio, vidurinio ir bevardžio praradimas . . .	50	40
Nykščio, vidurinio ir mažojo praradimas . . .	45	35
Nykščio, bevardžio ir mažojo praradimas . . .	45	35
Smagurio ir vidurinio praradimas	35	25
Smagurio ir bevardžio praradimas	35	25
Smagurio ir mažojo praradimas.	25	20
Smagurio, vidurinio ir bevardžio praradimas . .	50	40

	d.	k.
Šmagurio, vidurinio ir mažojo praradimas . . .	45	35
Vidurinio ir bevardžio praradimas	25	20
Vidurinio ir mažojo praradimas.	20	15
Vidurinio, bevardžio ir mažojo praradimas . . .	35	20
Bevardžio ir mažojo praradimas	20	10
Smagurio, vidurinio, bevardžio ir mažojo praradimas .	70	55
Nykščio, vidurinio, bevardžio ir mažojo praradimas .	65	50

9 pirštų praradimas 100

Abiejų smagurių praradimas 50

Nykščio ir smagurio vienos rankos ir smagurio antros rankos praradimas 65

Nykščio, smagurio ir vidurinio arba bevardžio arba mažojo vienos rankos ir smagurio antros rankos praradimas . 70

Praradimas visų pirštų vienos rankos be smagurio, ir nykščio antrosios rankos 80

Abiejų rankų nykščių ir smagurių praradimas . . . 85

Pastaba. Praradus kelis pirštis arba kelias pirštų falangas, reikia turėt galvoj, kiek sumažėjo paskutinių keturių pirštų, kartu sudėtų, sugriebt reikiama paviršė. Arti pusės tos paviršės praradimas laikoma kaip $^1/_3$ ($33^1/_3$ %) darbingumo sumažėjimas. Plaštako sužeidimų įvertinimas turi būti žymiai didesnis darbininkams, kurių darbas reikalauja ypatingai plono rankų darbo.

XI. Apatinės galūnės.

	Kaufmann'u	Thiem'u	Vienos schema	R. t.
Visi tie sužeidimai, del kurių negalima vaikščiot be lazdos, ramentų arba protezų pagalbos.	—	—	pagal Becker'ą 60	—
Sužeidimai, del kurių galima dirbt tik sėdint	40-75	—	juoddarb. 60-70 vid. imant 50	—
Sužeidimai, del kuriu galima $^1/_2$ v. vaikščiot be lazdos . .	—	—	30	—
Ne daugiau kaip 3 cm. trumpesnė koja, kompensuojama dubens nuleidimu	—	nežymi renta tik iš pradž.	—	—
II. Dubens-šlaunies sąnarys ir šlaunis,				
Dubens-šlaunies sąnary arba šlaunies srity kojos praradimas .	$66^2/_3$	$66^2/_3$-75	75	75
Patogioj padėtyj nejudėjimas (ištiesta šlaunis) . . .	50-$66^2/_3$	=$^1/_2$ koj.	50	50
Tas pats sulenktoj šlaunies padėtyj	—	—	$58^1/_3$	60
Klibąs sąnarys . . .	—	50 ir d.	—	65

	Kaufmann'u	Thiem'u	Vienos schema	R. t.
Neteisingai suaugęs šlaunies perlaužimas su daugiau kaip 5 cm. trumpesne koja ir su judėjimo susiaurėjimu . . .	—	—	—	50
III. Kelio sąnarys ir blauzda.				
Blauzdos praradimas . .	50-70	50-65	$66\frac{2}{3}$	65
Patogioj padėtyi nejudėjimas (bent kiek sulenktoj) . . .	$33\frac{1}{3}$ ir d.	$33\frac{1}{3}$-40	$41\frac{2}{3}$	25
Nepatogioj padėtyj nejudėjimas (sulenktoj arba į priešingą pusę išlenktoj)	—	$33\frac{1}{3}$-75	—	50
Ištiestoj padėtyj nejudėjimas .	—	—	—	40
Sulenkimo apribojimas iki 120°	—	25-30	—	—
Sulenkimo apribojimas iki 90°	—	15-20	—	—
Sulenkimo apribojimas iki 60°	—	0	—	—
Klibąs sąnarys . . .	—	$33\frac{1}{3}$-75	$58\frac{1}{3}$	60
Kelio sąnario raiščių ištempimas (išsuptas sąnarys). . .	—	—	—	25
Girnelės perlaužimas su ištiesimo aparato sukrikimu . .	—	—	—	50
Neteisingai suaugęs blauzdos perlaužimas su daugiau, kaip 5 cm. trumpesne koja ir su judėjimų susiaurėjimu . . .	—	—	—	45
IV. Letena.				
Letenos praradimas. . .	laik. renta 75-100 nuolatinė 50-60	50	$66\frac{2}{3}$	—
Priešakinio atramos punkto praradimas (Lisfranc'o operacija)	—	—	=blauzd. prarad.	—
Chopart'o, Pirogov'o Syme ir t. p. operacijos	—	—	35-40	60
Tiesiu kampu sulenkto blauzdos-letenos sąnario nejudėjimas .	20 ir d.	—	$41\frac{2}{3}$	25
Tas pats buku kampu sulenkto .	—	—	50	40
Kulno ir čiurnies kaulų perlaužimas.	—	—	—	40
Klibąs blauzdos-letenos sąnarys.	—	—	—	40
V. Pirštai				
Nykščio praradimas. . .	10-15	10-15	$16\frac{2}{3}$	10
Nykščio nagos falangos praradimas	0	0	—	—
Vieno iš likusių pirštų praradimas	0	0	—	—
Kelių pirštų, be nykščio, praradimas	10-15	—	—	—
Visų vienos kojos pirštų prara-				

	Kauf-mann'u	Thiem'u	Vienos schema	R. t.
dimas.	—	—	50	25
Šlesnos kaulų galvelių praradimas	—	—	—	50
Abiejų kojų arba abiejų letenų praradimas	—	—	100	100
Vienos kojos arba letenos su vienos rankos plaštaku praradimas, ...	—	—	—	100

Pastabos prie rusų tabelės. 1. Visiški galūnių arba jų dalių paralyžiai lygūs jų praradimui. Visiškam praradimui lygūs sąnarių nejudėjimas, kontraktūros pareinančios iš randų sutraukimų, chroniniai žaizdų atsivėrimai, nepakankamai padengti po amputacijos kaulų galai, sausgylių priaugimas arba jų praradimas ir, p., jei sužeista galūne arba jos dalim visiškai negalima naudotis darbe.

2. Sužeidus apatines galūnes reikia kreipt akys į tai, ar galima vaikščiot be lazdų, ramentų ir t. t., ir aplamai visaip susižeidus spręst, kiek galima papildyt sužeidimų sudarytos ydos pašaliniais prietaisais (protezomis).

3. Gausingi sužeidimai, parėjusieji iš vieno, to paties nelaimingojo atsitikimo, įvertinami ne paprastu visų kiekvienam atskiram atsitikimui atatinkančių skaitmenų sudejimu, bet imant galvon visas atsitikimo aplinkybes, t. y. vertinant kiek iš viso sumažejęs arba visai prarastas asmens darbingumas sąryšy su bendru jo sveikatos stoviu ir darbo lytim. Visgi, pareinantieji iš nelaimingojo atsitikimo trūkumai negali but įvertinti daugiau kaip 100.

4. Tabelėj neįvardyti kūno sužeidimai (traumatiniai ir kiti) įvertinami nuo 0 iki 100 prisilaikant tabelėj duotų skaitmenų ir išdėstytų bendrų samprotavimų.

Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

Draugija yra įsteigta 1912 m. birželio 3 d. Jos pirmininku yra dr. A. Montvidas, vicepirmininku dr. St. Biežis, iždininku—dr. J. Kulis ir sekretorium dr. A. L. Graičūnas.

Kiti nariai; J. Abromaitis, A. Bacevičia, Ip. Bronušas, K. Černauskas, M. Devenas, A. P. Gurškis, G. J. Jakmauh, John Jonikaitis, Joseph Jonikaitis, A. Juozaitis, C. Kasputis, Ch. K. Klianga, J. Kaškevičius, K. Mikolaitis, Fr. Matulaitis. Ign. E. Makaras, J. S. Mersage, S. Naikelis, P. Petraitis M. Stupnickis, M. F. Strikolis, J. Šarpalius, J. Šliupas, Ig. Stankus. V. A. Šimkus, C. Z. Vezelis, J. J. Vizgirdas, P. Wiegneris, J. Walukas, A. L. Iuška, P. Žilvitis, P. Zallys, P. Z. Zalatorius.

Draugijos Valdyba yra 33/0 So Halsted street, Chicago, Il.

Apie draugiją A. L. Gračiūnas mums rašo: Artinasi dešimties metų Amerik. Lietuvių Dakt. Draugijos gyvavimo sukaktuvės —vienos iš rimčiausių ir svarbiausių Lietuvių organizacijų Amerikoje.

Nėra Amerikoje kitos jai lygios organizacijos, kurioje būtų susispietę tiek daug intelektualinės pajėgos, ir to susispietimo ir sutartino draugiško sugyvenimo dėka draugija gali jau ir šiandie pasididžiuoti padirbtais darbais. Ir štai:

1) Draugijos iždas turi ant rankų einamiesiems reikalams 198.04.

2) Draugijos nariai per šiuos 9 metus nepailsdami darbavosi; čia raštu, čia gyvu žodžiu prelekcijas skaitydami visuomenei iš sveikatos srities ir tuo tūkstančius klausytojų pamokė švariau ir sveikiau gyventi.

3) Draugijos nariai širdingai parėmė gerb. dr. Jono Šliūpo sumanymą Lietuvos ūniversito reikalais, ir ne tik patys prisidėjo pinigine parama, bet dar arti 5000.00 surinkta nuo visuomenės, tuos pinigus dr. J. Šliūpas yra atidavęs Aukštųjų kursų Valdybai Kaune.

4) Draugijos nariai per L. G. D-ją ir Lietuvos Misiją pasiuntė Lietuvos Raudon. kryžiui arti 25.000.00 grynais pinigais ir 45 dideles dėžes drabužių.

5) Dvidešimti draugijos narių užsiprenumeravo 1920 metais „Medicinos" žurnalą, užsimokėdami po 5.00 ir padėjo pagerinti medžiaginį žurnalo būvį.

6) Draugijos nariai yra atlikę ir daug kitų gana svarbių reikalų; visų čia ir neišskaičiuosiu kaip antai: patys pirko Lietuvos Laisvės Bonus ir aktingai paragino kitus pirkti, visur ir visuomet tarnavo visuomeniniame darbe lietuvių gyvenime t. t.

1921 metus pradedant prieš Draugijos akis stovi dar svarbesni, dar rimtesni, dar opesni darbai.

Ir štai:

1) „Medicinos" žurnalas, kuris yra ryšys tarp Amerikos ir Lietuvos daktarų, kuris išeina Kaune ir redaguojamas dro J. Žemgulio, būtinai reikalauja dvejopos paramos: medžiaginės ir dvasinės. Medžiaginę paramą galim suteikti atnaujindami metinę prenumeratą 5.00 ir prikalbindami kitus gerb. Daktarus, vaistininkus ir gamtininkus užsiprenumeruoti „Mediciną".

Dvasinę paramą galim padaryti duodami raštų (straipsnių) iš medicinos, chirurgijos ir kitų sričių—

2) Įsteigtas Lietuvoje prie medicinos fakulto knygynas ir muziejus—jiems reikalinga visokeriopos rūšies parama: instrumentų ir spesimentų chemijai, histologijai, patologijai, chirurgijai, lyginai ir knygų.

Lietuvos ūniversitas. Čia jau būtinas reikalas prisideti ne tik aktingai agituojant, bet ir supažindinant plačiąją liaudį, kad prisidėtų su pinigine parama.

Lietuvos ūniversito reikale yra sudarytas komitetas iš dr. A. L. Graičiūno pirmininko, dr. A. Montvido sekretoriaus ir p.

Justino Kulio (vaistininko) iždininko. Tam komitetui yra pavesta stropiau pasidarbuoti parinkime nuo visuomenės piniginės paramos. Šis komitetas netrukus parašys atsišaukimų į visuomenę.— „Medicinos“ Redakcija linki A. L. D. Draugijai kuosėkmingiausiai darbuotis mokslo, žmonijos ir tėvynės naudai ilgus ilgiausius metus!

Iš Armijos Rikiuotės dalių Gydytojų susivažiavimo

1921 m. sausio m. 21—25 d. buvo Armijos Rikiuotės dalių Gydytojų pasitarimas. Dalyvavo 24 gydytojai. Daugiausia domėtasi kareivio sveikatos bei moralio stovio pakėlimo klausimu. Turint omenyje skaudžius patyrimus, kaip antai: 1) „kad kaimiečiai palinkę yra atiduoti Suėmimo Komitetui maisto produktus žemiausios rūšies, ir del to kareivio maistas būna nekoks, 2) kad kareiviai dažnai gauna gulti ant grynos žemės, 3) kad dalyse izoliacija ligonių su limpamomis ligomis dažnai nedaroma, 4) kad grįžusieji iš nelaisvės sudaro didžiausio epidemijos užnešimo pavojaus 5) kad naujokų ir kareivių tarpe yra giliai įsivyravusi ligų simuliacija ir aggravacija“—nuodugniai ir vispusiškai šį klausimą apsvarsčius, padaryta daug gilios reikšmės nutarimų, apimančių visą kareivio gyvenimą. Pavyzdžiui nurodysiu svarbiausiuosius reikalo gyvumo atžvilgiu:

„Kreipti dalių vadų daugiau domesio į kareivių guolį.

Maudyti kareivius ne rečiau, kaip kartą per 2savaiti; plaukai kirpdinti kas trečia savaitė.

Skiepyti nuo raupų ne vėliau kaip po dviejų dienų atvykus naujokui į dalį; nuo vidurių šiltinės daromi skiepijimai visiems kareiviams prie pirmos galimybės; nuo choleros skiepijami gręsiant kraštui epidemijai.

Prašyti Sv. Dep-to Sanitarijos skyrių: 1) pranešti į dalis žinias apie rajonus ir rūšį epidemijų krašte, kad dalies gydytojai galėtų: a) reikalui esant perspėti dalies viršininką, kad į tokius rajonus neleistų kareivių atostogoms, b) izoliuoti atvykusį į dalį iš epidemijos vietų; 2) kad grįžusiems iš nelaisvės būtų daromas karantinas; 3) reikalauti iš dalių viršininkų, kad kareivis grįžęs iš ligoninės po limpamos ligos arba atvykęs iš epidemijos rajono arba grįžęs iš nelaisvės neįeitų į sveikųjų tarpą be gydytojo pažymėjimo, kad tokio ir tokio kareivio sveikata patikrinta.

Vidujiniam statute įvesti § § apie privalumą suteikti kareiviams elementinių sanitarijos ir higijenos žinių; dažnai daryti kareiviams priverstinas iš higijienos paskaitas.

Kūno apžiūrėjimas daromas kiekvienai kuopai atskirai ne mažiau, kaip 1 kartą per mėnesį; esant kokiai nors epidemijai pulke, apžiūrėjimus daryti dažniau; naujokai atvykę į pulką turi būti pulko gydytojo apžiūrėti ne vėliau kaip po 2—3 dienų po

atvykimo, ir netinkantieji kariuomenei siunčiami kaip reikiant ištirti į sveikatos patikrinimo komisiją prie Karo Ligoninės; kareiviai, išvažiuojantieji ilgesniam laikui atostogoms arba visai paleidžiami iš kariuomenės, turi atsilankyti pas gydytoją ir gauti iš jo pažymėjimą, kad jie užkrėtimo ir platinimo limpamų ligų atžvilgiu nėra pavojingi visuomenei. Be tokio pažymėjimo kelionės ir paleidimo iš pulko dokumentai iš pulko raštinės neišduodami.

Sėkmingai kovai su veneros ligomis: a) kreipti ypatingai akis į apšvietos, medicinos žinių, higijieniško gyvenimo bei dorojo elgimosi jausmo pakėlimą; tam tikslui rengiami kareiviams pasikalbėjimai, paskaitos apie pavojų ir didžiausią veneros ligų žalą žmogaus organizmui ir visai žmonijai (kai galima, paskaitos papildomos demonstracijomis); kreipti akis į fizinį kareivio lavinimą (gimnastika, futbolai, higijieniški žaislai); b) nepataisomiems laikyti prie ambulatorijų ir sanitarinių punktų pakietai su protargol' io ar albargino skiediniu, kalomel'io tepalu ir pipetka. Dižuruojantysis puskarininkas dalija reikalaujantiems, paaiškindamas vartojimą. Kareiviai perspėjami minėto profilaktikos vaisto imtų ir reikalautų; c) įeiti į kontaktą su apskrities ir vietiniais gydytojais infekcijos lizdams sužinoti; veikti cyvylinę valdžią, spiriant ją įrengti venerologijos ligoninę, kur prostitūtės gydomos dovanai ir privalomai; reikalauti iš miesto ar kitų tam tikrų gydytojų tikro prostitūčių sveikatos apžiūrėjimo, iš milicijos tikslios jų reglamentacijos; reikalauti kovos su slaptąja prostitūcija.

Kovai su trachoma reikia, kad trachomuotieji kareiviai iš dalių būtų išimti ir suburti prie kaikurių atskirų dalių į tam tikras kuopas.

Nustatyti, kad fronto aplinkybėsė, kur galima atidengti tik sanitarinis ir tvarstomasis punktas, sužeistiems ir šiaip ligonims suteikiama pirmiausioji pagalba, o sanitariniuose punktuose guldomi ligonys gu lengvomis ligomis, bet laikomi neilgiau kaip 7 dienas; užpakaly ramiose aplinkybėse pulko ligoninėse galima gydyti visi ligonys, išskyrus užkrėčiamuosius ir reikalingus tam tikro gydymo; taipo pat evakuojami į užpakalines ligonines ligonys, kurių susirgimas nors lengvas formos atžvilgiu, bet pavojingas sveikatai del savo vaisių.

Įsteigti tvarstomasis būrys prie kiekvienos divizijos. Lauko ligoninės padaryti tinkamos greitesniam kilnojimuisi, kad jos galėtų keliauti kartu su dyvyzijomis.—

Gydytojų mobilizacijos klausimu susivažiavimas, turėdamas omenyje, kad didelis mobilizuotų gydytojų skaičius iki šiol dar nėra atlikę savo pilietinių pareigų, pageidauja, kad būtų nustatytas apribotas laikas atlikti kiekvienam gydytojui pilietinėms pareigoms. Nemokėjimas lietuvių kalbos jokiu būdū negali būti priežastimi atleidimo nuo tų pareigų. Mobilizuotini gydytojai (iki 45 m.) negali tarnauti kariuomenėje laisvai samdomais, bet mobilizuojami. Gydytojai ne Lietuvos piliečiai gavusieji teisę Lietuvoje verstis praktika, mobilizuojami."

Jei visi to suvažiavimo nutarimai būtų įvezdinti į gyvenimą, tai tikrai galima pasakyti, kad mūsų Armija pasiektų visų aukščiausiąjį tobulumo laipsnį.

IŠ KAUNO MEDICINOS DRAUGIJOS

Posėdis vasario 3 d.

Dr. Žemgulys padarė pranešimą: „Gaviniai gydant kvarco žibintuvu, reps. ultrafioletaisiais spinduliais" ir demonstravo ligonius (lupus ir kaulų tuberkuliozas).

Dr. Mickus—Ar spindulių veikimas yra specifinis ar veikia tik hiperemija.

Dr. Žemgulys.—Veikia per pigmentą, kuris lyg perdirba spindulius. Veikimas ne vietinis, bet bendras.

Dr. Mickus. Jo patyrimais, gerai veikia karbolio rūkštis. Mano, jog gerų rezultatų esti nuo hiperemijos. Turėjęs gerų rezultatų gydydams kaulų tuberkuliozą durpėmis.

Dr. Oželis.—Nesant rentgenogramų, spręsti apie gerus rezultatus dr. Mickaus nurodytuose atsitikimuose negalima.

Dr. Žemgulys.—Kvarco lempa labai išreklamuota ir perdaug iškeliama kaip priemonė kuone visoms ligoms gydyti. Reikia tai dar patikrinti. Iš to, kas pasiekta, negalima pasakyt, kad kas nors būtų visiškai išgydytas, bet rezultatai neblogi ir kvarco žibintuvo atmesti negalima.

Dr. Avižonis demonstravo du ligoniu—vieną su conjunctivitis ir kitą su retinitis albuminurica (be aiškių nephrito apsireiškimų).

Dr. Žemgulys duoda „Medicinos" laikraščio apyskaitą. Siūlo išrinkti revizijos komisiją ir redaktorių, nes pats atsisako redaguot „Mediciną."

Dr. Nasvytis. Siūlo nustatyt atlyginimą už „Medicinos" redagavimą.

Dr. Staugaitis. Siūlo atlyginimo klausimą išspręsti Valdybai susitarus su redaktorium.

Pasiūlymas priimtas.

Valdybai pavesta atlikti: Revizijos komisijos darbą, parinkti redaktorių ir susitarti su juo.

Dr. Žemguliui, ptrmininkui pasiūlius, išreikšta padėka už pavyzdingą „Medicinos" vedimą, kno pilnai buvo patenkinti Lietuvos ir Amerikos gydytojai.

Dr. Nasvytis. Praneša apie pirmuosius choleros atsitikimus. Mano, jog infekcija yra kontaktinė—Nemuno vandenyje pakartojamais tyrinėjimais surasta vibrionų.

Sveikatos Departamentas ir Sanitarijos skyrius išdirbęs planus kovai su gręsiančia epidemija. Miesto savivaldybė steigia

baraką. Mieste būsią paskirti 7 sanitarijos gydytojai. Higienos Institute gaminama choleros vakcina.

Sveikatos Departamentas manąs kviesti iš Vokietijos vyriausiąjį įgaliotinį kovai su cholera.

Sanitarijos skyrius steigia 7 observacijos punktus.

Dr. Alekna.—Upėmis cholera negali būti atnešta (daugiau kaipe 4 val. vibrionas vandenyje negali likti gyvas). Kovai su epidemija gydytojų mobilizacija nieko nepadės. Tą klausimą turi Draugija išgvildenti ir patiekti būdus, paremtus mokslo pamatais.

Dr. Oželis.—Mokslo tam mūsų gydytojai turės pakankamai ir nebūtų reikalo kviesti vokiečių; visa klūtis yra valdžios aparate ir visuomenės nedisciplinuotumas.

Dr. Žemgulys. Norėtų išgirsti daugiau žinių apie pirmuosius choleros atsitikimus. Reiškia pasigailėjimo, kad susirinkime nėra nė vieno Sveikatos Departamento atstovo, nors čia susirinkime sprendžiamas svarbus choleros klausimas.

Dr. Avižonis Siūlo rezoliuciją: jeigu tikrai manoma kviesti vokiečius kovai su epidemija, griežčiausiai prieš tai protestuoti. Atvykęs koks nors Benke su diktatoriaus teisėmis parsikvies vokiečių ir įvyks tas, prieš ką Draugiją kovoja. Jeigu Sveikatos Departamento vedėjai tariasi nesugebėsią to atlikti, tai jie turi pasišalinti.

Dr. Mažylis. Siūlo Draugijai padaryti presiją į atatinkamus organus, kad Higienos Instituto vedėjas būtų atsidavęs tik Institutui, nes tokia įstaiga kovai su epidemija turi sprendžiamos reikšmės.

D-rai Žemgulys ir Staugaitis patvirtina, kad Sveikatos Departamento nusistatymas kviesti iš Vokietijos vyriausiąji įgalotinį — yra ne kas kitas, kaip diktatoriaus parsikvietimas iš tenai.

Vienu balsu priimtas Draugijos nusistatymas, kad kvietimas iš Vokietijos tam tikro gydytojo kovai su epidemija yra neleistinas dalykas.

Nutarta artimiausiu laiku sušaukti susirinkimą apsvarstyti klausimui, kaip kovoti su choleros epidemija.

Posėdis Kovo 8 d.

Dr. Nasvytis padarė pranešimą su demonstracija: Lueso serodiagnozas pagal Sacchs—Georgi—Meineke.

Dr. Žemgulys,—Kadangi Sacchs—Georgi—Meineke reakcija esti teigiama kitose ligose (pav. tbc), tai jos praktinė reikšmė tuo labai mažėja.

Dr. Avižonis.—Negalima reikalauti visiško matematiško tikrumo: del savo nekomplikuotos technikos, reakcija, praktikos atžvilgiu, labai svarbi.

Dr. Žemgulys (pirmininkaująs):—Išreiškia padėką už padarytą pranešimą ir tariasi atspėsiąs visų susirinkusiųjų mintį,

pageidaudamas išgirsti apie gautus rezultatus vartojant Meineke reakciją pas mus.

Dr. Žemgulys padarė pranešimą: „25 metų Rentgenologijos sukaktuvės."

Dr. Didžiulis.—Pranešėjas perdaug idealizuoja Rentgeno spindulius: diagnostika ir terapia, pav. atsitikimusse carcinoma uteri, ne visumet būna sėkmigos.

Dr. Žemgulys.—Žinoma, yra ir nepasisekimų, bet Rentgeno spinduliai yra ir labai naudingi

Dr. Nasvytis.—Dr. Žemguliui atsisakius redaguot „Medicinos" laikraštį, Valdybos tartasi del tolimesnio to laikraščio leidimo su kitais daktarais. Bet neatsiradus asmens, kuris apsiimtų redaguot „Mediciną", Valdyba kreipiasi vėl į Dr. Žemgulį, prašydama atsiimti atsisakymą ir dirbti toliau pradėtą darbą.

Dr. Žemgulys.—Kadangi be laikraščio mes negalim būti, turėdami „Aukštuosius Kursus" ir niekas kitas neapsiima redaktoriauti tai sutinku ir toliau redaguot „Mediciną."

Dr. Nasvytis.—Reikia padaryti laikraščio sąmatą ir nustatyti atlyginimą redaktoriui už išleistus №№. Prašo paties dr. Žemgulio sustatyti sąmatas projektą.

Dr. Žemgulys atsisako pats spręsti pinigų dalyką laikraščiui.

Dr. Grinius.—Ar ir ateityje „Medicinos" laikraštį leis Kauno Medicinos Draugija ir Medikų Sekcija prie Mokslo Daugijos?

Dr. Žemgulys.—Gydytojų Sekcija žymiai pastūmėjo laikraščio išleidimą, bet sekcija laikraščiui turi beveik tiktai istorinės reikšmės.

Dr. Avižonis.—Sekcija turi ir ateičiai reikšmės: persikėlus Vilniun Gydytojų Sekcija gali būti tik prie Mokslo Draugijos.

Palikta kaip buvo: „Mediciną" leidžia Gydytojų Sekcija prie Mokslo Draugijos ir Kauno Medicinos Draugija.

Posėdis balandžio 5 d.

Dr. Žemgulys demonstravo ligonį sergantį kokia neaiškia, nežinoma liga, panašia į morbus Raynaud.

Dr. Avižonis demonstravo ligonius su a.) chorioiditis striata, b) kareivį su tyčiomis išdegintomis akimis (acido carbolico) c) du ligoniu su irido—cyclitis tuberculosa.

Dr. Marcinkus padarė pranešimą: „Palangos kurorto klausimas."

Prieš karą Palangos kurortas buvo gana gausiai lankomas; daug buvo siunčiama vaikų. Administracija buvo grafo Tiškevičiaus rankose. Patsai kurortas daro malonų įspūdį, tik daug kas suardyta, reikalinga nemaža lėšų remontui. Jau kai kas perka namus ir labai brangiai moka. Reikalinga gydytojams rūpintis sutvarkymu kurorto, kad jis būtų prieinamas ir neturtingiems sluoksniams.

Medicinos reikalams tvarkyti reikalingas tam tikras gydytojas, kuriam turėtų būti duotos plačios teisės.

Dr. Staugaitis—Vilos labai suardytos. Graf. Tiškevičius noris kurortą parduoti (400.000 rublių auksu). Jau iškilo mintis sudaryti bendrovę, kuri arba pirktų kurortą arba jį eksploatuotų. Siūlo D-jai išrinkt 2-3 žmones ir nusiųst pas grafą Tiškevičių pasitarti.

Dr. Parčauskis—Prieš 40 metų Palanga buvo menkas kaimelis, kur vasaros metu suvažiuodavo keletas šeimynų. Dabartinio kurorto savininko, ypač jo paties tobūlinamas kurortas pradėjo kilti, ir buvo laikas, kada ir sostinių publika buvo siunčiama Palangon; bet tai truko neilgai, nes būdavo kartais pavojaus apsirgti, pav. vidurių šiltine.

Yra keletas kelių kurortui sutvarkyti: valstybė ima pati kurorto tvarkymą į savo rankas, kurortą sutvarko, įtaiso privatinė inicijatyva ir t. t.

Kurortas turi labai daug gerumų: a) atvira jūra b) pležas, kuriam sunku rasti lygus, c) labai gražus parkas, d) pušynas. Šitie jo gerumai duoda pagrindo padaryti Palangą europiniu kurortu. Bet reikia pritraukti kapitalų. Palanga—jurių kurortas, o iš tikrųjų dabartinė Palanga per varstą nuo jūros—reikėtų pernešti ant pležo. Tinkamam išsprendimui reikia aiškiai nustatyti, kuriuo keliu norima čia eiti.

D-ras Žemgulys—Prieš karą džiovininkams sanatorijų nebuvo Palangoj ir apskritai džiovininkai ten nevažiuodavo. Dabar Palangoj rengiama jiems sanatorija. Reikia mokslingai ištirti kurortą, jo gamtos ypatybes, nustatyti, kuriomis ligomis sergančius ten galim siųsti. Kurortui tvarkyti reikalingas yra specialinis pasiruošimos, susipažinimas su tuo klausimu ir Palangos literatūra. Pageidaujama būtų, kad kas nors tuo užsiimtų. Kurortą taisyti turėtų privatiniai kapitalai, bet valdžia turėtų kontroliuoti privatinio kapitalo darbą.

Dr. Žilinskas laiko Palangą menku kurortu: reikėtų susidomėti labiau tokia vieta, kaip Pasvalys, kur yra sieros rūkšties vandens.

Dr. Marcinkus.—Reikia neatideliojant daryti kas galima, pav., siųsti vaikus iš prieglaudų...

Dr. Abraitis.—Šiomis dienomis važiuoja Palangon komisija, kuri turi tikslo ištirti kurortą. Siūlau išrinkti komisiją, kuri galėtų duoti kurorto klausimu nurodymų.

Dr. Staugaitis. Siūlo deleguoti į komisiją, kuri važiuoja Palangon, Kauno Medicinos Draugijos atstovą.

Nutarta: K. M. D-joje susidaro iš susidomėjusių tuo klausimu asmenų kurorto komisija; be to, į siunčiamą Palangon valdžios komisiją deleguojamas vienas gydytojas.

Į Revizijos Komisiją išrinkti: dr. Staugaitis, dr. Mažylis ir dr. Alekna.

Knygyno vedėjai dr. Bliūdžiutei pasiūlius, įvedama pabauda už knygų laikymą ilgiaus kaip 3 mėnesius—po 20 auks. už knygą kas mėnuo (po trijų pirmųjų mėnesių).

Laiškas iš Berlyno.

Stud. J. Mackevičaitė.

Lietuvos studentų Berlyne yra daugiau kaip šimtas. Berlyno ūniversite, statistika jie yra „ausländer'ių“ tarpe trečioje vietoje (pirm jų stovi Austrijos ir Bulgarijos studentai,—po jų eina jau rusai.) Jųjų tarpe daugiau kaip 40 lietuvių tautos, o kiti daugiausia žydai ir dalis lenkų.

Lietuviai susispietė į „Berlyno lietuvių studentų Draugiją“ įsikūrusią dar 1919 metais (Draugijos įstatams leidžiant, yra priimami tikrais Dr. nariais ir nelietuvių tautos asmenys, bet tik Lietuvos piliečiai. Tais pagrindais įstojo į Draugiją keletas žydų).

30% studentų lietuvių—medikai. Visi jie pradėjo studijuoti dar Rusuose. Normalinėms sąlygoms esant, jie jau visi beveik būtų buvę jei nepabaigę, tai bent arti galo bestovį. Bet šiais laikais spręsti apie jųjų baigimo laiką yra gan sunku, nes Vokiečiuose nėr jems skaitoma tai, kas praeita Rusuose (net sėmestrai!). Pavyzdžiui galima numatyti du galimumu: (1) studentai pradeda mokslą nuo pradžios ir po 10 semestrų baigia; arba (2) patys sau „pasiskaito“ semestrus,—kitaip sakant varo toliau mokslą nuo to daikto, kuriame apsistojo išvažiuodami iš Rusų—, ir pristatę Dekanui išlaikyto fizikumo (полукурсовки) ir išklausytų dalykų pažymejimus, išgauna leidimą lankyti klinikas ir jose praktikuoti.

Einant studentams pirmuoju keliu, mūsų visuomenė sulauktų iš Berlyno gydytojų nuo šio laiko tiktai už 3½ metų (skaitant, kad dauguma medikų turi jau Vokiečiuose po tris semestrus). Nusistačius laikytis antrojo galimumo, jie baigtų, be abejojimo greičiau; bet nevisiems tas prieinama: neišlaikiusieji puskursinių kvotimų arba bent jų svarbiosios didumos Rusuose laiko kaip ir nepadorum daiktu įeiti į tą medikų „Švenčiausiąją vietą“—į klinikas. Tokiu būdu daugeliui lieka tiktai pirmas kelias mokslui pabaigti.

Šį (žiemos 19²⁰/₂₁) semestrą medikų klinicistų Berlyno ūniversite buvo 4. 2 jųjų septintame semestre, 1 devintame ir 1 vienuoliktame. Paskutinioji—tai dr. Paulina Kalvaitytė, išklausiusi Rusuose 8 semestrus ir 3 Berlyne. Daugiausia ji dirbo ginekologijos srity.

Ateinanti (vasaros) sėmestrą pradės lankyti klinikas dar 2 studentu. O kiti pavasarį 1922 metais mano laikyti fizikumą.

Mokslo sąlygos visgi bent kiek pagėrėjo: mes patys pripratom, įsitraukėm į darbą, na ir vokiečiai kaž kaip palankiau pradėjo į mus žiūrėti, nors, žinoma, kiekviename žingsnyje jauti, kad ne savo namie esi...

Tai moraliniu atžvilgiu.

O medžiaginės salygos žymiai pablogėjo. Handels-Hochschule'je šį semestrą reikėjo mokėti aukso valiuta; ūniversite tiems, kurių valiuta stovi lygiai arba žemiau už vokiečių—tiktai dvigubai. Projektuojama ateinantį semestrą pakelti mokestį, dar be to,

trigubai. Šį semestrą „ausländer'iai" mokėjo savaitinei valandai 32 auks. (medic. fakult.—kituose mažiau).

Žymiai dar pabrango knygos ir šiaipjau pragyvenimui būtini dalykai. Taigi neturint mėnesiui bent 1000 auks. verstis vargiai begalima.

Negaunantiems stipendijos ir šiaipjau labai neturtingiems studentams yra duodamos tam tikroms sąlygoms nuolatinės ir laikinosios pašalpos iš „Studentų šelpiamosios Draugijos", kurią įsteigė asmenys maždaug žymias sumas tam tikslui paaukojusieji.

KRONIKA.

× Aukštųjų Kursų Medicinos Skyriaus II-ro sem. paskaitų tvarka.

Pirmadienį: — 5—7 Dr. Žilinskis Anatomija, Anatom. rūm.; — 7—9 Ivanauskas Zoologija, Anatom. rūm.;

Antradienis: — 5—7 Čepinskis Fizika, I-os gimnazijos rūm.; — 7—9 Dr. Žilinskis Anatomija Anatom. rūm.;

Trečiadienis: — 5—7 Dr. Žilinskis Anatomija Anatom. rūm.; — 7—9 Ivanauskis Anatomija, Anatom. rūm.;

Ketvirtadienis: — 5—7 Čepinskis Fizika, I-os gimaz. rūmuos; — 7—9 Dr. Žilinskis Anatomija, Anatom. rūm.;

Penktadienis: — 5—7 Butkevičius Chemija, Anatom. rūmuos; — 7—9 Dr. Žilinskis Anatomija, Anatom. rūm.

Šeštadienis: — 5—7 Butkevičius Chemija, Anatom. rūm.; — 7—9 Dr. Žilinskis Anatomija, Anatom. rūm.

Pastaba: Praktikos darbai iš žmogaus anatomijos prozektoriume ir Mokslo kabinete atliekami ištisą dieną.

Aukštųjų Kursų Med. Skyr. Raštinė atdara kas-dien, nuo 4 iki 6 val. po piet.

× Kariuomenėje nuo š/m. kovo 1 dienos gydytojams mokama alga penkių rūšių: didžiausia alga 2800 auks., mažiausia 1500 auks.

× K. A. M. Sanitarijos Skyrius pavadintas „K. A. M. Sanitarijos Vadyba." Jos V-kas taipogi vadinasi „Vyriausiasis Armijos Gydytojas."

× Tarnaujančioms kariuomenėje gailestingoms seserims nuo šių m. bal. 1 dienos išduodamas veltui kareivio maisto dienos davinys.

× K. A. M. Karo Sanitarijos Vadyba nuo š/m bal. 1 dienos likviduoja savo darbą Abelių tremtinių grąžinimo punkte.

× K. A. M. Karo Sanitarijos Vadyba atidaro Palangoje šiam sezonui Sanatoriją kariams, Sanatorijos vedėju skiriamas gyd. pulk. leit. Marcinkus.

× K. A. M. Karo San. Vadyba išleido plakatus: „Kareivi, saugokis choleros.“

× Prirengimui pulkams sanitarų steigiama prie pirmo Atskiro lazareto, Sanitarų Mokomoji Kuopa, kurios vedėju skiriamas gyd. leit. Ūsas.

× Birštono kurortas. Š. m. balandžio 14 d. d-rui Griniui pirmininkaujant, Sveikatos Dep-te įvyko posėdis Birštono kurorto eksploatacijos būdams apsvarstyt. Gausingam susirinkime dalyvavo daugelis medicinos ir kt. įstaigų ir organizacijų atstovų ir atskirų asmenų — visuomenės veikėjų ir gydytojų.

D-ras Bagdonas smulkiai pranešė apie kokybę tinkamo eksploatacijai vandens, jo kiekybę ir apie dabartinę skurdžią kurorto būtį.

Maudyklėms daugiausia vartojamas senų kurorto šaltinių vanduo; naujo „Viktorijos“ šaltinio vanduo labiausiai tinka gerti.

Techn. Markevičius, kurortų ūkio žinovas, atvaizdavo, kaip gali būt eksploatuajamas Birštono kurortas, atiduotas į privatines rankas ir pačios Valdžios laikomas. Kad ligonys galėtų naudotis kurortu, šiemet reikia tuojau pasirūpint sutvarkyt labai apirusį maudyklių namą ir įtaisyt jame vandeniui šildyti katilus ir bent keliolika maudyklių. Pačiam Birštone nėra butų svečiams apsigyventi. Iš Kauno į Birštoną yra du keliu: per Prienus ir Nemunu. Nuo Kauno į Prienus tik 10 varstų kelio plentu; likusis kelias blogas. Nemune prie Birštono nėra uosto.

D-ras J. Brundza priminė, kaip buvo eksploatuojamas ir kaip veikė kurortas prieš karą. Per 3 mėn. sezoną (nuo birželio 1 d. iki rugpiučio 1 d.) apsilankydavo apie 2000 svečių. Per sezoną būdavo išleista per 20.000 maudyklių. Maudyklių vandens kokybė ne visumet būdavo vienoda: ji pareidavo nuo to, kiek kuriuo laiku būdavo lytų. Po kiekvieno lytaus vanduo būdavo silpnesnis. Dabar pačiame Birštone atliekamų gyvenamų namų nėra, svečiai galėtų apsigyventi valstiečių seklyčiose ir pačiam Birštone „Rūtos“ viešbuty. Ties Birštonu, kitoj pusėj Nemuno, yra gražus pušynas, kurį dar Rusų valdžia draudė pardavinėt. Pušyne prieš pat karą buvo suplanuota pastatyt namai kurorto lankytojams gyventi.

Kai kurie gydytojai ir provizoriai nurodinėja į tai, kad „Viktorijos“ šaltinio vanduo, kurs ne blogesnis už kai kuriuos plačiai vartojamus Vakarų Europos ir Kaukazo vandenis, tinkąs pardavinėt negazuotas arba gazuotas.

Techn. Markevičiaus ir prov. Mažono išrodinėjimais vandens gazavimas gali būt nebrangiai įtaisytas. Gazuotas Birštono vanduo galėtų sekmingai konkuruot rinkoj ir su plačiai vartojamais limonadais. Kurortui su 40 maudyklių įtaisyt reikalinga kaip apskaityta sąmatoj, 400 tūkstančių auksinų.

Kurorto eksploatacijai susirinkimo siūlyta du būdu: vienas, kad pati Valdžia jį laikytų ir antras,-jį perduot kelèriems metams į privatines rankas.

Dr. Grinius priminė dabartinį Valdžios nusistatymą atiduot įvairias pramonės įstaigas į privatines rankas, kas besikuriančiai valstybei pelningiau. Pati Valstybė gali įeit į kompaniją, kaip akcininkė.

Čia pat susirinkime pasižadėjo keliolika žmonių įnešt savo dalis į kapitalą, reikalingą kurorto eksploatacijai; bendra tų dalių suma siekė 27.000 auks. Birštono kurorto reikalu pavesta rūpintis išrinktam komitetui iš dr. Aleknos, dr. Karužo, prov. Stakelės, prov. Valentinavičiaus, prov. Mažono ir techn. Markevičiaus.

× Sveikatos Departameno Sanitarijos Skyrius ruošia desinfekcijos Kursus Kaune. Pradžia balandžio 20 dieną. Norintieji įteikia pareiškimus Sveikatos Dep-tui. Į Kursus kviečiami taip pat felčerai, farmacininkai, dantų gydytojai, seselės, akušerės. Mokslas dovanai.

× Žydų Aukštieji kursai. Žydų Tautos Taryba nutarė pradžioje gegužio m. atidaryti Aukštuosius Kursus žydų studentams ir baigusiems gimnazijas, kurių čia yra apščiai. Numatomi sekantieji skyriai: I. Gamtos-Matematikos. II. Juridinis-Ekonominis. III. Istorijos-Fololog̃ijos sk.

× Aukštieji Karininkų kursai. Šiomis dienomis įsteigti Karininkų Aukštieji Kursai.

Kursų viršininkas gen. leit. Katche (jis dėsto taktiką ir karo techniką).

Kursų lektoriai: gen. leit. Radus-Zenkavičius (karo istorija ir karinė pedagogika) pulk. Kurkauskis (Sapiorų dalykai), pulk. leit. Bytautas (artilerija), pulk. Stanaitis (šaudymas), kapit. Papečkys (teisė), karo vald. Grigaitis (kariuomenės ūkis), kun. Tumas (Tėvynės pažinimas).

Į Karininkų Aukštųjų kursų atidarymo iškilmę atsilankė: Steigiamojo Seimo Vicepirmininkas d-ras Staugaitis, Ministeris Pirmininkas d-ras Grinius, Krašto Apsaugos M-ris prof. Šimkus, Aukštųjų Kursų Vadovas prof. Vabalas-Gudaitis ir kiti.

(„Lietuva“ š. m. 86 Nr.)

„Medicinos“ laikraštis, visada didžiai vertindamas aukštąjį mokslą, linkėja ir Aukštiesiems Karininkų Kursams geros kloties.

× Š. m. balandžio mėn. 15 d. įvyko Lietuvos Aukštųjų kursų klausytojų Medikų Draugijos steigiamasis susirinkimas. Valdybon įėjo: A. Dumbrys, A. Ysakas, St. Giedraitytė, S. Virkutis ir O. Milevičius; į revizijos komisiją—Stacinskaitė, Buterlevičaitė ir Marcinkevičius.

Šios draugijos tikslas-jungti einančias medicinos mokslą Aukštųjų Kursų klausytojus, teikiant jiems dvasinę ir materialinę paramą. Kadangi dabartinės mokinimosi aplinkybės, lėšų ir mokslo priemonių stokos atžvilgiu, yra labai sunkios, tad įsikūrusi draugija tikisi susilaukti visuomenės paramos ir pagalbos.

× „Sietynas“ 7-8 Nr. Raseiniai. Moksleivijos šelpimas. Apskrities savivaldybės š. m. sąmatoje švietimo reikalams ski-

riama 647.300 a., tame skaičiuje keletas stipendijų ir pašalpų moksleiviams, būtent gyd. Demikio stipendija 5000 auks. metinės pašalpos medikui, po 5000 a. teisininkui, medikui, agronomui ir veterinoriui.

× Žinios apie venerikus Lietuvoje 1920 metais Aps. gydytojų pranešimais 1920 metais įregistruota 2012 venerikų; iš jų 944 lues, 826 gonorrhoea, 242 Ulcus molle.

Venerikų registracija yra menkai sutvarkyta ir nurodytosios žinios toli nėra tikros.

Į Sv. D-o Sanit. Skyriaus ankietą apie venerikus atsiliepė 14 ligoninių. Jų pranešimais, gydėsi ligoninėse 1920 metais 746 venerikai, iš jų Lues I 37; Lues II 509 ir Lues III 24; gonorrhoea 158; Ulcus molle 20.

Daugiausia venerikų gydėsi Kauno ligoninėje—360, iš kurių 265 sergantieji Lues.

Šakių ligon.—80, iš jų 70 Lues. Panevėžio lig. 76, iš jų 45 lues. Ligoninės negalėjo nurodyti visų ligonių profesijos; kaikurios nenurodė ligonies lyties, todėl bendrų išvadų iš gautųjų žinių padaryti negalima.

Kauno ligoninėje gydėsi 104 vyrai ir 196 moterys, iš jų 136 prostitūtės.

Panevėžio lig. gydėsi 65 moterys, iš jų 35 prostit., 16 tarnaičių. Šakių ligon. iš 80 ligonių buvo 45 moterys 5 vaikai 30 vyrų. Iš 80 ligonių 75 užsikrėtė lytiniu ir 5 nelytiniu keliu.

× „Tėvynės“ Nr. 4 (28. I. 21) Lietuvai gelbėti Draugijos Centralinė Valdyba kreipiasi į Lietuvos Atstovybę Amerikoje, idant toji padarytų reikalingus žingsnius sustabdymui Liet. R. Kryžiaus Rėmėjų Draugijos surinktųjų aukų aikvojimą ne L. R. Kryžiaus reikalams. Minėtoji draugija reikalauja, kad visi surinkti pinigai būtų atiduodami L. R. Kryžiui ir kad darbo vedimui nebūtų daugiau kaip 10% surinktųjų aukų išleidžiama.

Pareiškimo gale reikalaujama, kad Lietuvos Atstovybė Amerikoj išreikalautų iš L. R. K. Rėmėjų Draugijos visus surinktus pinigus ir perduotų Vyriausiai L. R. K. Valdybai.

(Eina Lietuvai Gelbėti Draugijos
Centralinės Valdybos parašai).

× Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Ligoninė 1920 m. Rugsėjo mėnesy įstojo—8 (1†) operacijų padaryta 36. Spalių m. įst. 65 (2†) op. 41. Lapkričio m. įst. 92 (3†) op. 58 Grudžio m. įst. 54 (3†) op. 82.

1921 m. Sausio m. įst. 98 (3†) oper. 74. Vasario m. įst. 88 (2†) op. 69. Kovo mėn. įst. 103 (3†) op. 92.

Poliklinikoj lankėsi 1920 m. Rugsėjo mėn. 224. Spalių m. 408. Lapkričio m. 727. Grudžio m. 791.

Mirė Dr. Chaimas Abramavičius (38 metų amžiaus), Kelmėje š. m. 16 d. dėmėtąja šiltine.

Nuo š. m. gegužės m. 1 d. Kauno ligoninėj

atidaroma

chirurginė ambulatorija

Ambulatoriškai atliekamas ne tik **paprastas ligonio ištyrimas,** bet taip pat ir **rentgenologinis ir laboratorinis.** Rentgeno skyriuje atliekami peršvietimai visų kūno dalių; valgio virškinamieji organai tyrinėjami su Rentgeno spindulių pagalba—duodama ligoniui kontrastinės tyrės pavalgyti. Daromi taip pat ir atvaizdavimai plokštelėse (rentgenogramos). Ligoninės laboratorijoj daromi šlapumo mėšlo, skreplių, kraujo analizės, ištraukiama ir ištiriama skrandžio sunka ne tik gulintiems ligoninėj, bet ir ambulatoriniams ligoniams. Kiekvienas ligonis gali būti ambulatoriškai ištirtas visais minėtais būdais. Jei ištyrimui reikalinga yra ilgesnė observacija arba ilgesnis tyrinėjimas (pav. **tuberkulinodiagnostika** ir t. p.), ligonis gai būti paguldytas čia pat į ligoninės chirurgijos skyrių. Ligoninės labaratorijoj daromi patologohistologiniai ištyrimai mėginamųiu ekscizijų.

Ligoniai gali būti gydomi ambulatoriškai ne tik vaistais bei tvarstymais, bet ir kitais būdais. **Ambulatoriškai daromos operacijos:** adatų, kulkų išėmimas **Rentgeno spinduliais kontroliuojant,** abscesų, flegmonų prapiovimas, nedidelių navikų išėmimas, nirimų įtaisymas ir t. t. Vartojama vietinė anestezija ir narkozas. **Ambulatoriškai uždedami visoki gipso tvarčiai ir gorsetai, gydoma Rentgeno ir ultrafijoletaisiais spinduliais,** elektrizacija ir t. t.

Ambulatorijoj dirba šie gydytojai: J. Žemgulys, :-: E. Bliūdžiūtė, V. Kuzma, P. Kalvaitytė. :-: Ambulatorijos vedėjas yra Dr. J. Žemgulys.

Mokesnis už apžiūrėjimą—5 auks. Už specialinius ištyrimus ir specialinį gydymą skyrium, pagal taksą, vartojamą ligoninėje.

Priimamosios valandos 9—3 val.